

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bil sprejet leta 2011 in spremenjen v letih 2012 in 2016 (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljnjem besedilu ZSRR-2). Pri izvajanju zakona so se izkazale določene pomanjkljivosti, prav tako pa do sedaj ni bil dosežen skladen regionalni razvoj, saj so nekatere regije še v velikem zaostanku, kar ugotavljajo različne študije in analize (Poročilo o razvoju 2024, UMAR, Priporočila Sveta in analiza stanja v Sloveniji s strani Evropske komisije – v okviru Evropskega semestra 2024 itd.)¹, in sicer da se je približevanje Slovenije povprečni gospodarski razvitosti Evropske unije (EU) upočasnilo. Slovensko gospodarstvo ustvari manj bruto domačega proizvoda na prebivalca kot je povprečje EU, kar je posledica nižje produktivnosti. Še zlasti pereče so velike razlike v gospodarski razvitosti med Osrednjeslovensko regijo in drugimi slovenskimi regijami, ki se še povečujejo.

Evropska komisija v Poročilu o Evropskem semestru 2024 Sloveniji priporoča, da v okviru sprememb ZSRR-2 uvede strateški pristop k regionalnemu razvoju z opredelitvijo strategije regionalnega razvoja, pri čemer bi bilo treba pri pripravi strategije bolj upoštevati razvojne potrebe regij, večjo vključenost deležnikov (podjetij, nevladnih organizacij, občin in ministrstev) ter zagotavljanje stalnega in stabilnega vira financiranja regionalnega razvoja iz nacionalnega proračuna skupaj z različnimi vrstami podpore EU. Evropska komisija tudi predlaga, da bi v okviru sprememb ZSRR-2 regionalne razvojne agencije lahko imele bolj dejavno vlogo oziroma bi bilo njihovo sodelovanje v regionalni politiki intenzivnejše.

Poročilo o regionalnem razvoju 2018–2022, ki ga je pripravila Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo,² je del sistema spremljanja uresničevanja štirih splošnih ciljev regionalne politike v Sloveniji v obdobju 2021–2027, ki jih opredeljuje dokument Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027. Ne glede na majhne spremembe v razlikah med regijami v obravnavanem obdobju je razlika v stopnji gospodarske razvitosti, merjene z BDP na prebivalca, med najbolj uspešno regijo (Osrednjeslovenska) in najmanj uspešno (Zasavska) več kot 2,5-kratna in se je po letih postopnega rahlega upadanja v letu 2021 opazno povečala. Povečuje se tudi stopnja delovne migracije med regijami, pretežno na račun vsakodnevne vožnje na delo v Osrednjeslovensko regijo, kar dodatno nakazuje na proces centralizacije. Prav vsaka regija se sooča tudi z velikimi izzivi na vsaj enem področju kakovosti življenja, pri čemer še posebej zbuja skrb regije z velikim številom področij s slabim stanjem ob sočasnih neugodnih trendih.

Poročilo o regionalnem razvoju 2018–2022, ki ga je pripravila Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo,³ je del sistema spremljanja uresničevanja štirih splošnih ciljev regionalne politike v Sloveniji v obdobju 2021–2027, ki jih opredeljuje dokument Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027. Ne glede na majhne spremembe v razlikah med regijami v obravnavanem obdobju je razlika v stopnji

¹ PRIPOROČILO SVETA o ekonomskih in socialnih politikah, politikah zaposlovanja ter strukturnih proračunskih politikah Slovenije (COM (2024) 624 final in priloga Delovni dokument služb Komisije – Poročilo o državi – Slovenija 2024 spremni dokument k Priporočilu za POROČILO Sveta o ekonomskih in socialnih politikah, politikah zaposlovanja ter strukturnih proračunskih politikah Slovenije (SWD (2024) 624 final)

² objavljeno na spletni strani gov.si: Porocilo-o-regionalnem-razvoju-2018-2023_oblikovano.pdf.

³ objavljeno na spletni strani gov.si: Porocilo-o-regionalnem-razvoju-2018-2023_oblikovano.pdf.

gospodarske razvitosti, merjene z BDP na prebivalca, med najbolj uspešno regijo (Osrednjeslovenska) in najmanj uspešno (Zasavska) več kot 2,5-kratna in se je po letih postopnega rahlega upadanja v letu 2021 opazno povečala. Povečuje se tudi stopnja delovne migracije med regijami, pretežno na račun vsakodnevne vožnje na delo v Osrednjeslovensko regijo, kar dodatno nakazuje na proces centralizacije. Prav vsaka regija se sooča tudi z velikimi izzivi na vsaj enem področju kakovosti življenja, pri čemer še posebej zbuja skrb regije z velikim številom področij s slabim stanjem ob sočasnih neugodnih trendih.

Statistične regije z izjemo Osrednjeslovenske v BDP na prebivalca zaostajajo za evropskim povprečjem in tudi nekaterimi sosednjimi regijami v drugih državah.

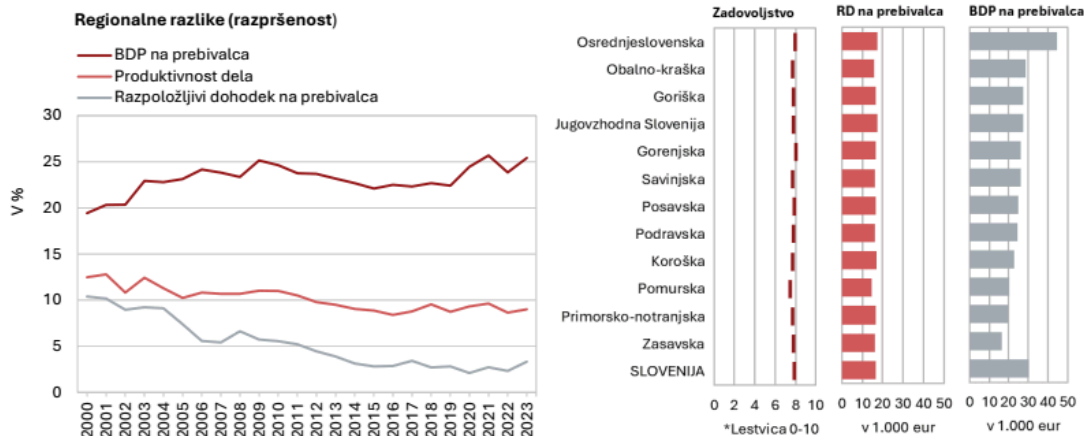
Tabela 1: BDP na prebivalca v standardih kupne moči (EU=100), v % (BDP p.c. v SKM) EU-27, Slovenija, NUTS-2 in NUTS-3

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EU - 27 (iz leta 2020)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Slovenija	82	82	82	84	86	87	88	88	89	92
Vzhodna Slovenija	67	67	67	69	70	71	72	72	72	73
Pomurska	56	55	56	57	59	59	61	60	61	62
Podravska	68	67	68	68	70	71	71	72	73	75
Koroška	64	65	66	67	68	69	69	67	70	69
Savinjska	75	75	75	77	77	78	77	78	79	79
Zasavska	47	45	45	45	46	47	48	48	49	50
Posavska	60	60	61	62	64	67	69	68	71	75
Jugovzhodna Slovenija	79	78	78	83	85	87	88	85	84	83
Primorsko-notranjska	59	61	62	61	62	60	60	63	61	60
Zahodna Slovenija	99	98	99	102	104	105	105	107	107	112
Osrednjeslovenska	118	116	118	120	123	124	128	131	129	136
Gorenjska	72	72	73	76	77	78	74	73	78	80
Goriška	75	75	76	78	78	78	77	78	79	83
Obalno-kraška	81	82	83	87	89	86	81	80	86	87

Vir: Baza Eurostat, stanje na dan 9.6.2025

Leta 2023 je med slovenskimi statističnimi regijami evropsko povprečje, merjeno s kazalnikom BDP na prebivalca v standardih kupne moči (SKM), presegla le Osrednjeslovenska regija (za 36 indeksnih točk). Kohezijska regija Zahodna Slovenija je za dvanajst indeksnih točk presegla evropsko povprečje, kohezijska regija Vzhodna Slovenija pa je bila s 73 indeksnimi točkami evropskega povprečja še naprej med manj razvitimi NUTS-2 evropskimi regijami. Prav tako se je povečal razkorak v razvitosti med kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija; če je razlika v letu 2022 znašala 35 indeksnih točk, pa se je v letu 2023 povečala že na 39 indeksnih točk, kar kaže na to, da se stopnja gospodarske razvitosti v kohezijski regiji Zahodna Slovenija povečuje (še zlasti na račun Osrednjeslovenske regije) bistveno hitreje kot v kohezijski regiji Vzhodna Slovenija.

Slika 1: Regionalne razlike v BDP na prebivalca so se po epidemiji povečale, medtem ko se bistveno manjše regionalne razlike v produktivnosti in razpoložljivem dohodku, zmanjšujejo, še manjše razlike med regijami pa kaže samoocena prebivalstva z zadovoljstvom z življenjem

Vir: SURS (2025), preračuni UMAR. Opomba: slika levo: Razpršenost kazalnika je izmerjena kot vsota absolutnih razlik med regionalnim in nacionalnim kazalnikom, uteženim z deležem prebivalstva/zaposlenih. Izražena je v odstotkih. Slika desno: »zadovoljstvo« je samoocena zadovoljstva z življenjem, merjena na lestvici od 0, povsem nezadovoljen, do 10, zelo zadovoljen. Podatki se nanašajo na povprečje obdobja 2021-2023. »RD« pomeni razpoložljivi dohodek in se nanša na leto 2023, enako BDP na prebivalca.

Vir: UMAR, Poročilo o razvoju 2025

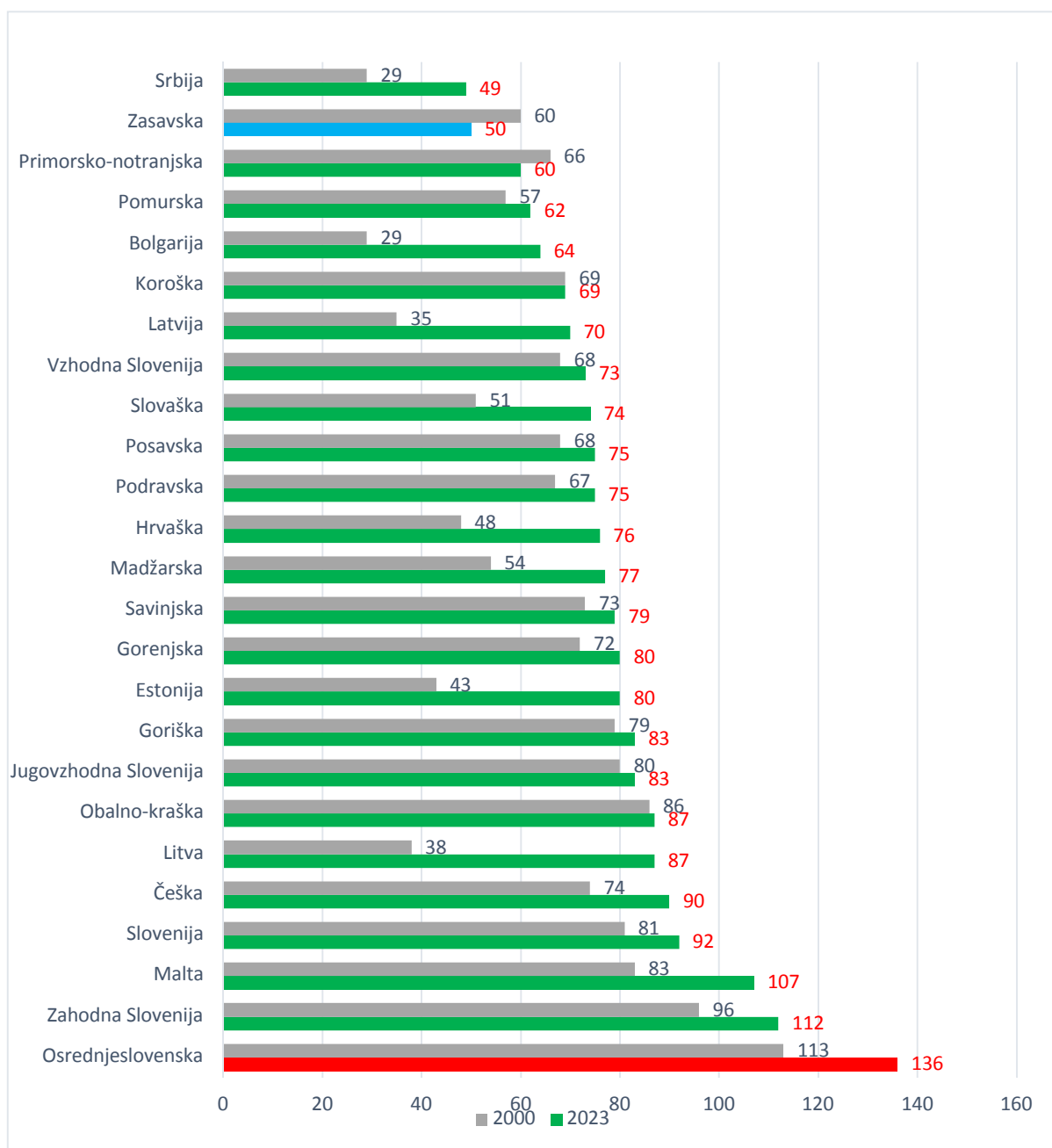
Kot ugotavlja UMAR v Poročilu o razvoju 2025, neskladen regionalni gospodarski razvoj bolj kot iz produktivnosti izhaja iz razlik v stopnji zaposlenosti, do katerih prihaja zaradi delovnih migracij, zlasti v Osrednjeslovensko regijo, delno pa tudi v tujino. Osrednjeslovenska regija po produktivnosti presega slovensko povprečje za 12 %, po stopnji zaposlenosti pa kar za 31 %. To je posledica visokega števila delovnih migrantov, ki prihajajo na delo v Osrednjeslovensko regijo iz ostalih regij. Leta 2024 je v Osrednjeslovensko regijo migriralo na delo 109 tisoč prebivalcev, pri čemer se trend krepi. Ostale regije zato izgubljajo razpoložljivo delovno silo, kar je še posebej izrazito v zasavski in primorsko-notranjski regiji, po epidemiji pa je prišlo do opaznejšega zmanjšanja tudi v obalno-kraški regiji. Nekatere regije, še posebej ob severni meji, delovno silo izgubljajo tudi zaradi delovnih migracij v tujino. V Avstriji tako dohodek ustvarja okoli 15.000 rezidentov pretežno iz podravske, pomurske in koroške regije, kar predstavlja 5,9 % vseh tam zaposlenih. Manj rezidentov ustvarja dohodek v Italiji, pretežno iz goriške in obalno-kraške regije (1,2 % tam zaposlenih). Število delovnih migrantov v tujino se po letu 2019 zmanjšuje. V Italijo se je zaradi umiranja tamkajšnje gospodarske aktivnosti, med letoma 2019 in 2023 zmanjšalo za okoli četrtino, v Avstrijo pa za 4 %.

Neskladen regionalni razvoj med razvojnimi regijami je razviden iz samega iz indeksa razvojne ogroženosti razvojnih regij, kot relativnega kazalca razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti. Razvojne regije na ravni NUTS 3 v Republiki Sloveniji se v programskem obdobju 2021–2027, upošteva indeks razvojne ogroženosti, razvrščajo kot sledi:

- Pomurska, 172,5,
- Primorsko-notranjska, 138,3,
- Podravska, 133,4,
- Zasavska, 132,3,
- Koroška, 127,7,
- Posavska, 121,8,
- Goriška, 117,1,
- Savinjska, 109,3,
- Obalno-kraška, 103,2,
- Jugovzhodna Slovenija, 93,0,
- Gorenjska, 85,3 in
- Osrednjeslovenska, 49,6.

Neskladen regionalni razvoj razvojnih regij je razviden tudi iz podatka o BDP na prebivalca v standardih kupne moči v posamezni razvojni regiji glede na povprečje EU.

Slika: BDP na prebivalca v standardih kupne moči (PPS) kot % EU 27 = 100 (l. 2000 in 2023)

Podatki za obdobje od leta 2000 do 2023 kažejo, da je Osrednjeslovenska razvojna regija povečal svoj BDP v razmerju do povprečja EU za 24 odstotnih točk (z 113 na 136) in je po razvitosti prehitela na primer Avstrijo (indeks 2023 120).

Na drugi strani je Zasavska razvojna regija v enakem obdobju svoj zaostanek za evropskim povprečjem povečala za dodatnih 10 odstotnih točk (leta 2020 je dosegala 60 %, v letu 2023 pa le še 50 % povprečne EU razvitosti, merjene v BDP na prebivalca v SKP, kar je na ravni razvitosti Srbije (indeks 2023 49) pri čemer je slednja v obdobju od 2000 *pridobila* 20 odstotnih točk, Zasavska regija pa je nazadovala. Nazadovala je tudi Primorsko-notranjska regija. Pomurska regija kot tretja najmanj razvita razvoja regija je sicer pridobila 5 odstotnih točk v razmerju do povprečja EU, a je razvojno s 62 % povprečja EU še vedno na ravni Bolgarije.

V omejenem obdobju so vse vse ostale razvoje regije, razen Osrednjeslovenske regije, v odnosu do BDP EU napredovale počasneje kot Slovenija, kar kaže na izrazito koncentracijo gospodarske aktivnosti v Osrednjeslovenski regiji.

Računsko sodišče Republike Slovenije je v okviru revizije regionalnega razvoja za obdobje od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017 izvedlo preverbo 4. člena ZSRR-2, ki določa, da so za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja pristojne država in občine. Ugotovilo je določene pomanjkljivosti ter podalo nekaj priporočil. Med drugim je ugotovilo, da:

- na nivoju države ni enotnega strateškega dokumenta, ki bi celovito urejal skladen regionalni razvoj, oblikoval ukrepe regionalne politike ter dal regionalnemu razvoju potrebno težo in ga posledično tudi učinkoviteje spremljal;
- strateški dokumenti različno naslavljajo tematiko regionalnega razvoja (nekateri sploh ne eksplicitno npr. Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS 2030), Partnerski sporazum in Operativni program 2021–2027) oziroma je neskladje med različnimi strateškimi dokumenti v zvezi s tem na nacionalni ravni;
- ni celostnega obravnavanja izzivov regionalnega razvoja na nivoju vlade, ampak se tematike oziroma izzivi obravnavajo parcialno. Sodelovanje med ministrstvi na področju regionalnega razvoja je relativno slabo, prav tako spremljanje vsebin politik različnih drugih ministrstev z vidika regionalnega razvoja in sredstev. Vlada je imela večjo vlogo na področju usklajevanja ukrepov različnih ministrstev na področju regionalnega razvoja le v okviru dogovorov za razvoj regij (DRR);
- da so bili prvi DRR-ji v obdobju 2014–2020 pretežno sektorskega značaja, torej da so vključevali projekte, ki so jih predlagala ministrstva in ne projektov, ki so jih predlagale regije. Postopek sklepanja DRR-jev je preveč zapleten, časovno zamuden in ne upošteva regionalnih razvojnih programov, saj je v finančni perspektivi omejen na financiranje točno določenih vsebin in ne dopušča financiranja regijskih projektov, ki so ključni za posamezno regijo in njen razvoj;
- spremljanje in vrednotenje regionalnega razvoja na ravni države ni celostno, podatki in poročila, ki so na voljo, pa niso nadalje obdelovani z vidika analize podatkov učinkov regionalne politike.

Navedene ugotovitve in pomanjkljivosti, ki jih je identificiralo Računsko sodišče pri reviziji izvajanja regionalne politike, naslavljamo tudi s spremembami ZSRR-2.

Na nivoju države ni enotnega strateškega dokumenta, ki bi celovito urejal skladen regionalni razvoj, oblikoval ukrepe regionalne politike in dal regionalnemu razvoju potrebno težo ter ga posledično tudi učinkoviteje spremljal. Vsebine regionalnega razvoja so zgolj v manjši meri vključene v Strategijo razvoja Slovenije 2030. Trenutno na ravni strateškega dokumenta ni opredeljenih prioritet in usmeritev regionalnega razvoja, usmeritev za pripravo regionalnih razvojnih programov ter vrednotenja ukrepov regionalne politike. Zato je oteženo spremljanje in vrednotenje regionalne politike. Kljub temu, da ZSRR-2 že omogoča financiranje regijskih projektov iz integralnih sredstev, je glavnina financiranja usmerjena v izvajanje evropske kohezijske politike. Zdajšnja regionalna politika ni dovolj pregledna, institucionalna organiziranost na vseh ravneh pa ne zagotavlja uveljavljanja načel partnerstva in učinkovitega izvajanja zakonodaje. Medministrsko usklajevanje je nezadostno, delovanje posameznih resornih politik v regijah pa nepovezano in večkrat brez možnih sinergij.

Odsotnost institucionalne srednje ravni med državo in občinami otežuje oblikovanje sistemske organizacije srednje ravni, ki bi prispevala k hitrejšemu zmanjševanju razvojnih razlik med regijami. Regije so tiste, ki naj bi se ukvarjale z zadevami širšega pomena in presegajo zmogljivosti občin in se kot takšne usklajujejo z državo. Sedanja organiziranost na ravni regije ne zagotavlja pravega partnerstva med deležniki na regionalni in nacionalni ravni.

Regionalne razvojne agencije (RRA) in druge razvojne institucije, ki na podlagi 18. člena ZSRR-2 opravljajo splošne razvojne naloge v regiji, so na podlagi odločb vpisane v evidenco RRA. Za programsko obdobje Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR) in RRA skleneta pogodbo o financiranju splošnih razvojnih nalog iz 18. člena ZRSS-2. Pravne osebe, ki skupno opravljajo

posamezne splošne razvojne naloge, so sopolisnice pogodbe o financiranju splošnih razvojnih nalog. Po 21. členu ZSRR-2 je za trenutno finančno perspektivo sklenjenih 12 pogodb za programsko obdobje 2021–2027, pri čemer so sopolisnice tudi vse sodelujoče razvojne institucije, ki so za opravljanje splošnih razvojnih nalog vpisane v evidenco RRA (12 RRA + 15 drugih razvojnih institucij = 27 podpisnikov). V regijah, kjer so poleg RRA vzpostavljene še druge razvojne (območne) institucije, je partnerska pogodba o razdelitvi nalog in sredstev v regiji sestavni del pogodbe med MKRR in RRA. MKRR letno za izvajanje splošnih nalog po ZSRR-2 sofinancira skupaj z občinami 57,01 zaposlenih v 12 regijah oziroma od 4,05 do 5,29 zaposlenega na regijo (država financira 60-odstotni delež).

Tekom izvajanja ZSRR-2 so bile identificirane dodatne splošne razvojne naloge, ki bi jih opravljale RRA z namenom poenostavitve postopkov in okrepitve vloge RRA. Med zadeve, ki presegajo zmoglosti občin in se usklajujejo z državo, spadajo zlasti:

- izvajanje nalog prostorskega planiranja na regionalni ravni in priprava regionalnih prostorskih planov,
- priprava regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam,
- izvajanje celostnega prometnega načrtovanja (regijski centri mobilnosti),
- spremljanje ključnih kazalnikov in podatkov za razvoj regije.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Ključni cilj predlaganih sprememb so:

- celostna obravnava izzivov regionalnega razvoja na ravni vlade v sodelovanju z razvojno regijo,
- sprejem strateškega dokumenta, ki bo celovito uredil skladen regionalni razvoj, in izvedbenega dokumenta s konkretnimi projekti in ukrepi,
- odpraviti razvojne razlike med razvojnimi regijami z namenom zagotoviti visoko kakovost življenja v vseh razvojnih regijah,
- odpraviti centralizacijo in jo nadomestiti s policentričnim skladnim regionalnim razvojem,
- povečati konkurenčnost razvojnih regij,
- poenostaviti in pospešiti postopke programiranja in črpanja v okviru večletnega finančnega okvirja EU,
- opolnomočiti razvojne regije in zagotoviti ustrezne podlage za financiranje regionalnega razvoja v okviru strategije regionalnega razvoja Slovenije in bodočih programskih dokumentov večletnega finančnega okvirja EU,
- na zakonski ravni opredeliti razvojne regije – poleg države in občin – kot razvojne partnerje pri načrtovanju in izvajanju regionalnega razvoja,
- opredelitev potrebnih postopkov za pričetek izvajanja regijskih in sektorskih projektov v začetku novega finančnega okvirja EU v letu 2028,
- močnejša regija z več avtonomije, izhajajoč iz večje samostojnosti razvojnih regij pri izbiri regijskih projektov glede na prioritete, razvojne specializacije in potrebe regij, ki bodo zajete v izvedbenih delih regionalnih razvojnih programov, v okviru razpoložljivih finančnih sredstev državnega proračuna,
- odprava pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob izvajanju zakona,
- uresničevanje in krepitev razvojnih potencialov slovenskih razvojnih regij z mednarodnim teritorialnim sodelovanjem,
- povečanje gospodarskega, okoljskega in družbenega kapitala v razvojnih regijah ter povečanje njegove učinkovitosti v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov,
- upoštevanje kazalnika razvojnih razlik pri določitvi ukrepov in obsega sredstev za izvedbo regijskih projektov in sektorskih projektov v razvojnih regijah,
- zagotoviti regionalnemu razvoju večjo politično težo in ga tako tudi učinkoviteje spremljati in vrednotiti.

2.2 Načela

Načela predlagane novele zakona, ki ne odstopajo od načel temeljnega ZSRR-2, so:

- teritorialno zgrajena večnivojska narava regionalne politike,
- trajnostni sonaravni razvoj kot obveznost nosilcev odločanja na vseh teritorialnih ravneh,
- usmerjenost na celotno ozemlje, vendar prilagojenost ukrepov posebnostim posameznih območij,
- prilagodljivost rešitev in hitra odzivnost regionalne politike na razvojne probleme,
- teritorialni razvojni dialog med nosilci odločanja na vseh teritorialnih ravneh,
- partnerstvo med lokalnimi skupnostmi, združenji gospodarstva, znanosti in nevladnim sektorjem,
- partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem,
- osredotočenost in programsko usmerjanje razvojnih spodbud na podlagi usklajenih nacionalnih/sektorskih usmeritev in prioritet ter regionalnih razvojnih programov – doseganje sinergij,
- samostojnost regij pri odločanju o projektih in njihovem financiranju,
- povezovanje (mreženje) znotraj in zunaj regije (zlasti v širši evropski prostor),
- odgovornost za izvajanje na nacionalni in regionalni ravni: delitev funkcij in poudarek na usklajevalni vlogi nacionalne ravni ter prenos načrtovalskih in izvedbenih funkcij na nižje teritorialne ravni.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

1. Načrtovanje in izvajanje regionalne politike na državni in regionalni ravni

Načrtovanje regionalne politike na nacionalni in regionalni ravni bo rezultat medresorskega in teritorialnega dialoga z razvojnimi regijami, ki bo vezan na veljavnost strategije regionalnega razvoja Slovenije in ne več zgolj na programsko obdobje večletnega finančnega okvirja evropske kohezijske politike. Učinkovitejši teritorialni dialog za razvoj regije, kot mehanizem usklajevanja med vlado in razvojnimi regijami, v okviru katerega se opredelijo ključni ukrepi in projekti za premagovanje razvojnih ovir ter viri financiranja.

Načrtovanje in izvajanje regionalne politike bo temeljilo na naslednjih dokumentih:

- Strategija regionalnega razvoja Slovenije za obdobje 2026–2050, ki jo sprejme Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije;
- strateški del regionalnega razvojnega programa za obdobje 2026–2050, ki ga sprejme razvojni svet razvojne regije;
- Akcijski program Strategije regionalnega razvoja Slovenije za obdobje 2028–2034, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, pristojnega za regionalni razvoj;
- izvedbeni del regionalnega razvojnega programa za obdobje 2028–2034, ki ga sprejme razvojni svet razvojne regije,
- neposredna sklenitev pogodbe na podlagi akcijskega programa strategije regionalnega razvoja Slovenije in izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa oziroma neposredna potrditev operacije oziroma javni poziv ali javni razpis.

S tem bomo dali regionalnemu razvoju potrebno težo in ga posledično tudi učinkoviteje spremljali in vrednotili.

Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa, ki ga regija pripravi na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga znotraj regije in v sodelovanju z resornimi ministrstvi bo nadomestil dosednji dogovor za razvoj regij. Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa bo podlaga za financiranje regijskih projektov na podlagi neposrednih pogodb oziroma neposrednih potrditev operacij.

2. Dati večji pomen regijam/lzzivi centralizacije/decentralizacije in policentričnega skladnega regionalnega razvoja

Vključevanje regij v teritorialni dialog že na samem začetku priprave strateških in izvedbenih dokumentov. Odločanje o financiranju regijskih projektov se spusti na raven regije v okviru strategije regionalnega razvoja Slovenije. Regije bodo tiste, ki bodo odločale o regijskih projektih glede na razvojne cilje in prioritete, opredeljene v regionalnih razvojnih programih v skladu z akcijskim programom strategije regionalnega razvoja Slovenije.

4. Financiranje regionalnega razvoja in teritorialni pristopi

S spremembami ZSRR-2 je predvideno:

- financiranje regionalnega razvoja na podlagi celovitega teritorialnega pristopa med vlado in razvojnimi regijami, upoštevajoč izražene potrebe regij,
- identifikacija in ovrednotenje projektov, ki prispevajo k skladnemu regionalnemu razvoju,
- za izvajanje izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov se v proračunu Republike Slovenije letno zagotovijo proračunska sredstva.

5. Večnivojsko upravljanje skladnega regionalnega razvoja

➤ Organi odločanja na ravni regije

Za načrtovanje in izvajanje politike na ravni razvojne in kohezijske regije se oblikujeta dva organa odločanja. Organ na ravni razvojne regije je regijski svet razvojne regije. Za izvajanje evropske kohezijske politike in drugih razvojnih nalog regij, povezanih s kohezijsko regijo, se na ravni kohezijske regije oblikuje razvojni svet kohezijske regije.

1. Razvojna regija

Regijski svet sestavljajo župani občin v razvojni regiji kot predstavniki prebivalstva, kar jim daje legitimnost odločanja na ravni razvojne regije. Regijski svet bo odločal o najpomembnejših vsebinah, ki se nanašajo na sam razvoj regije. Za odločanje o najpomembnejših zadevah je predpisana kvalificirana večina, kar pomeni, da mora za sprejem tovrstnih odločitev glasovati večina članov, ki hkrati predstavlja vsaj 50 odstotkov prebivalstva v razvojni regiji.

V okviru regijskega sveta bo deloval razvojni svet regije, katerega člani bodo predstavljali uravnoteženo sestavo deležnikov na regijski ravni. V razvojni svet regije se imenujejo:

- predstavniki gospodarstva (gospodarstva, obrtništva, kmetijstva, združenja delodajalcev),
- predstavniki nevladnih organizacij v regiji in
- predstavniki znanosti,

pri čemer je število članov vseh sektorjev enako.

V razvojnem svetu regije ima po enega predstavnika tudi avtohtona narodna skupnost, na območjih, kjer avtohtono živijo, samoupravne narodne skupnosti, avtohtona romska skupnost v regiji ter reprezentativni sindikati v regiji.

Razvojni svet sodeluje pri sprejemanju odločitev, ki vplivajo na razvoj regije, in daje soglasja oziroma predhodna mnenja k pomembnejšim strateškim dokumentom ter pobude in predloge s področja regionalnega razvoja.

2. Kohezijska regija:

Razvojni svet kohezijske regije:

- Vsak razvojni svet regije imenuje sedem predstavnikov v razvojni svet kohezijske regije, od katerih je en predstavnik mestnih občin, en predstavnik občin s sedežem upravne enote in en predstavnik ostalih občin, en predstavnik gospodarstva, en predstavnik nevladnih organizacij, en predstavnik znanosti in predstavnik regionalne razvojne agencije.

- Mandat je določen za obdobje vsakokratnega večletnega finančnega okvirja EU.

➤ **Vloga regionalnih razvojnih agencij in opravljanje splošnih razvojnih nalog**

- razširitev nalog, ki jih izvajajo regionalne razvojne agencije in se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu: npr. naloge prostorskega planiranja na regionalni ravni;
- možnost izvajanja razpisov na ravni regije v skladu z akcijskim programom za izvajanje strategije regionalnega razvoja Slovenije in izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa.

6. Ažurno in celostno spremljanje in vrednotenje izvajanja ter prilagajanje sistema regionalnega razvoja

Ažurno in celostno spremljanje ter vrednotenje izvajanja in prilagajanje sistema regionalnega razvoja – tako samega sistema (organiziranost) kot programov in izvajanja projektov – bo zagotovljeno tako, da Vlada Republike Slovenije po preteku vsakega štiri letnega obdobja predloži Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o izvajanju strategije regionalnega razvoja Slovenije za pretekla štiri leta z oceno rezultatov.

Vlada Republike Slovenije vzpostavi svet za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja kot usklajevalni organ, katerega člani bodo ministri oziroma državni sekretarji pristojnih ministrstev, predsednik/-a/i razvojnega sveta kohezijske regije in predsedniki razvojnih svetov posameznih razvojnih regij.

7. Izvajanje programa spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti

Samoupravne narodne skupnosti so tiste, ki izvajajo program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti. Zato se na ravni zakona uredi javno pooblastilo, s katerim se samoupravnima narodnima skupnostnima na območjih, kjer avtohtono živijo samoupravne narodne skupnosti, dodeli pristojnost za izvajanje ukrepov, opredeljenih v programu, ter dodeljevanje javnih sredstev. Zakon ureja tudi odvzem javnega pooblastila, če samoupravna narodna skupnost ne bi izvajala ukrepov dodeljevanja javnih sredstev, navedenih v programu.

8. prenos premoženja v razvojne namene

29. člen trenutno veljavnega zakona ureja brezplačen prenos premoženja za razvojne namene. Gre za posebno ureditev glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države in občin. Namenjeno je vlaganju v premoženje za razvojne namene in izvedbo nujno potrebnih projektov za razvoj regij. Pri izvajanju zakona so se pokazale določene pomanjkljivosti, ki jih bodo predlagane spremembe odpravile.

b) Način reševanja:

Predlog zakona vsebuje določbe, s katerimi se spreminja in dopolnjuje ZSRR-2 ter odpravljajo zaznane pomanjkljivosti. Za izvajanje zakona bodo sprejeti tudi naslednji podzakonski akti:

- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike,
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah.

Predlog zakona daje podlago Državnemu zboru Republike Slovenije za sprejem strategije regionalnega razvoja Slovenije. Na ravni strateškega dokumenta bodo določene prioritete in usmeritve regionalnega razvoja, usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov ter vrednotenja ukrepov regionalne politike.

Vlada Republike Slovenije bo za izvajanje strategije regionalnega razvoja Slovenije sprejela akcijski program za njeno izvajanje. Z akcijskim programom bodo določeni cilji, ukrepi,

sektorski projekti, obseg in viri sredstev ter čas za njihovo uresničitev, način izvajanja ukrepov in projektov ter kazalci, s katerimi se bo merilo njihovo doseganje.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim nacionalnim pravnim redom in s pravnim redom EU.

Predloga zakona ni treba usklajevati s pravnim redom EU.

Predloga zakona ni treba obravnavati v svežnju s spremembami drugih predpisov.

č) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je bil pripravljen v skladu z načeli sodelovanja javnosti, ki je bila vključena v pripravo predpisa že v njegovi najzgodnejši fazi priprave in kasneje v vseh ključnih fazah nastanka oziroma oblikovanja predpisa. Tako so bili ključni deležniki vključeni že pred samo javno obravnavo.

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj je že v drugi polovici leta 2023 začelo z javnimi razpravami, ki so bile odprte za vse ciljne skupine in deležnike v razvojnih regijah kakor tudi regijsko razporejene ter organizirane po naslednjih vsebinskih sklopih:

- vloga kohezijskih in razvojnih regij, krepitev regionalnih struktur (razvojni svet regije, svet regije, razvojni svet kohezijske regije, regionalne razvojne agencije),
- obmejna in druga problemska območja, program razvojnih spodbud za enakomeren regionalni razvoj,
- dogovori za razvoj regij, regionalni razvojni programi, opredelitev regijskih in sektorskih projektov,
- indeks razvojne ogroženosti – umestitev v zakonodaji, določitev, spremljanje in namen ter spremljanje regionalnega razvoja, kazalniki in merila.

Predlog zakona je bil objavljen na e-demokraciji 13. 12. 2024, javna obravnavo je trajala 30 dni.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane rešitve novele zakona same po sebi nimajo finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva. Z vidika proračuna Republike Slovenije predlagane spremembe zakona ne prinašajo dodatnih obremenitev, pač pa v okviru obstoječih finančnih virov omogočajo skupno opredelitev ključnih razvojnih projektov resorjev (sektorjev) in prednostnih ukrepov, ki prispevajo k večji poveztivosti in odpravljanju razvojnih razlik med regijami. Cilj zakona je sicer zagotoviti ustrezno financiranje sektorskih projektov, regijskih projektov in regijskih ukrepov po letu 2028. V ta namen bo sprejeta strategija regionalnega razvoja Slovenije.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlagane rešitve novele zakona same nimajo finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EU

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Novela zakona ni predmet usklajevanja s pravom, namreč ne gre za akte EU, katerih prenos ali izvajanje se zagotavlja s predpisom RS.

Države članice EU imajo različne vzorce za spodbujanje regionalnega razvoja, kar je odvisno od obsega regionalnih težav (odvisno od velikosti in poseljenosti države ter od zgodovine) in ustavnopravne ureditve (prisotnost regionalne samouprave, vprašanje ureditve države, pri čemer je porazdelitev pristojnosti v zveznih državah drugačna), pomembna pa je tudi raven razvitosti (nove članice EU, stare kohezijske države).

Ker želi Slovenija izboljšati regionalno politiko (spremembe zakona bodo vzpostavile možnost celovitejšega reševanja izzivov teritorialno zaokroženih območij za doseganje skladnejšega regionalnega razvoja z učinkovito participacijo deležnikov vseh področnih resorjev, vključno z viri financiranja raznolikih izzivov), smo poleg splošnega pregleda te politike v vseh članicah EU podrobno pogledali tudi ureditev v Sloveniji in v približno primerljivih državah članicah EU.

To so: Hrvaška, Portugalska, Slovaška in Finska. Izbor je pripravljen na podlagi velikosti države – izbrali smo manjše države članice EU, nekatere imajo dolgoletne izkušnje z regionalno politiko, na podlagi ustavnopravne primerljivosti ter na podlagi izvajanja reforme regionalne politike in geografske bližine.

1. Zakonodajne podlage in strateški dokumenti, ki so podlaga za izvajanje regionalnega razvoja

Zakonske ureditve se med državami razlikujejo, in sicer imajo nekatere države zgolj en zakon, ki ureja regionalni razvoj, druge pa sistem več zakonov (Finska) oziroma nimajo zakona. Podobno je tudi s strateškim okvirom, kjer imajo nekatere države sprejeto strategijo regionalnega razvoja oziroma podobne strateške dokumente (Finska). Medtem ko nekatere države krepijo sektorski pristop k spodbujanju regionalnega razvoja, spet druge (Hrvaška) želijo cilje skladnega regionalnega razvoja doseči z izvajanjem nacionalne strategije.

2. Institucije in sistem večnivojskega upravljanja regionalnega razvoja ter organi regionalne politike

Države imajo večinoma tri ključne ravni – državno z vlado in pristojnim ministrstvom, regionalno z administrativno regijo, zvezo občin ali/in regionalno razvojno agencijo in lokalno, ki jo večinoma predstavljajo občine. V institucionalnem smislu izstopata avstrijska zvezna dežela Štajerska in Portugalska. Avstrijska zvezna dežela Štajerska je dežela, kjer na zvezni ravni delujeta ministrstvo in ÖROK (posvetovalni organ), na ravni dežele oddelek deželne vlade, regije in na lokalni ravni občine. Najbolj samosvoje je sistem na Portugalskem. Ta ima na državni ravni pristojno vladno službo (Teritorialna kohezija) ter Agencijo za razvoj in kohezijo, na ravni NUTS2 Komisije za usklajevanje in regionalni razvoj (CCDR), na regionalni ravni imajo medobčinske skupnosti in na lokalni ravni občine ter civilne župnije. Finančna vloga je zlasti pomembna na nacionalni in lokalni ravni (sofinanciranje regionalnih projektov), medtem ko institucije na regionalni ravni večinoma nimajo pomembnejše finančne vloge oziroma imajo zgolj redistributivno vlogo (npr. dodeljevanje sredstev evropske kohezijske politike). V zadnjih letih se krepi pristop dogovarjanja med nacionalno in regionalno oblastjo s ciljem razvojnih sporazumov (podobnost s slovenskimi dogovori za razvoj regij), v katerih se določijo ključni projekti (npr. Hrvaška).

3. Financiranje regionalnega razvoja

V vseh obravnavanih državah ima evropska kohezijska politika odločilno vlogo, pri čemer je ključna vloga nacionalnih in regionalnih institucij smiselna redistribucija sredstev ter njihov čim večji izkoristek. Države za regionalni razvoj namenjajo tudi lastna sredstva (integralni proračun), vendar praviloma v manjšem obsegu. Pri tem države, ki imajo znatna sredstva evropske kohezijske politike, več vlagajo v spodbujanje skladnega regionalnega razvoja (npr. Hrvaška, Slovaška) kot države, ki imajo teh sredstev manj. Pomembno vlogo v reševanju regionalnih problemov ima Sklad za pravični prehod.

4. Območja s posebnimi razvojnimi izzivi (problemska območja)

Nekateri ukrepi regionalne politike veljajo za celotno državo, večinoma pa le za posamezna območja. Podprta območja so določena na podlagi socio-ekonomskih kazalnikov (zaostajanje v razvoju), poseljenosti (redko poseljena območja), geografskih značilnosti (npr. otoki, hribovita in gorska območja) in značilnosti prebivalstva (romska skupnost, manjšine). Trend je priprava razvojnih programov/sporazumov (sodelovanje državne, regionalne in lokalne ravni), ki temeljijo na regionalnih strategijah. Krepi se mehanizem celostnih teritorialnih naložb.

I. HRVAŠKA

1. Zakonodajne podlage in strateški dokumenti, ki so podlaga za izvajanje regionalnega razvoja

Strategija regionalnega razvoja Republike Hrvaške do 2020 opredeljuje tri strateške cilje politike regionalnega razvoja: povečanje kakovosti življenja s spodbujanjem trajnostnega teritorialnega razvoja, povečanje konkurenčnosti regionalnega gospodarstva in zaposlovanja in sistematsko upravljanje regionalnega razvoja.

V Nacionalni razvojni strategiji Republike Hrvaške do 2030 je kot 4. razvojna usmeritev opredeljen enakomeren regionalni razvoj z dvema strateškima ciljema, in sicer a) razvoj manj razvitih območij oziroma območij, ki so upravičeni do podpore (*potpomognuta područja*), in območij z razvojnimi problemi (prioritetni področji sta razvoj manj razvitih in gorsko-hribovitih območij ter razvoj pametnih in trajnostnih otokov) ter b) krepitev regionalne konkurenčnosti.

Glavna zakonska podlaga je Zakon o regionalnem razvoju (NN 147/14 in 123/17). Zakon definira regionalno razvojno politiko, ki določa celovit in usklajen nabor ciljev, prioritet, ukrepov in aktivnosti za spodbujanje dolgoročne gospodarske rasti in splošnega dviga kakovosti življenja v skladu z načeli trajnostnega razvoja s ciljem zmanjšanja regionalnih razlik na dolgi rok.

Glavni strateški dokumenti je še akcijski program za izvedbo strategije. V skladu z zakonom županije pripravljajo razvojne strategije županij, ki so temeljni strateški planski dokument na ravni županij.

Trenutno veljavna strategija je Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvaške do leta 2030, medtem ko Strategija regionalnega razvoja Republike Hrvaške ni bila posodobljena, čeprav jo Zakon o regionalnem razvoju opredeljuje kot temeljni planski dokument spodbujanja regionalnega razvoja na Hrvaškem.

2. Institucije in sistem večnivojskega upravljanja regionalnega razvoja ter organi regionalne politike

Najpomembnejšo vlogo ima Ministrstvo za regionalni razvoj in EU sklade (načrtovanje in izvajanje politike regionalnega razvoja ter vzpostavitev celovitega sistema načrtovanja, programiranja, upravljanja in financiranja regionalnega razvoja ter koordinacija udeležencev in aktivnosti).

Na regionalni ravni deluje 21 županij. Vsaka od županij je po Zakonu o regionalnem razvoju dolžna ustanoviti regionalno razvojno agencijo ali upravni organ za usklajevanje in spodbujanje regionalnega razvoja (t. i. regionalni koordinator). Že prvi Zakon o regionalnem razvoju Republike Hrvaške iz 2009 je pooblastil županijske razvojne agencije za regionalne koordinatorje usklajevanja procesa strateškega načrtovanja in pripravo razvojnih projektov. Novi zakon, sprejet leta 2014, je še povečal regionalne pristojnosti: usklajevanje in priprava strategij razvoja županij, drugih razvojnih strategij in akcijskih načrtov, usklajevanje priprave in izvajanja strategij razvoja mest, usklajevanje dejavnosti v zvezi s spodbujanjem regionalne konkurenčnosti in razvoja mest ter priprava in izvajanje razvojnih projektov. Ministrstvo nadzoruje pripravo razvojnih strategij za vsako županijo in mesto Zagreb ter ovrednoti dosežene rezultate do konca programskega obdobja po kazalnikih učinka. Gre za nov pristop, ki je bil uveden v programskem obdobju 2021–2027 in bo (lahko) služil kot podlaga za delno vrednotenje izvajanja regionalnih strategij s strani županij.

3. Financiranje regionalnega razvoja

Ločimo ukrepe, ki se financirajo iz nacionalnih sredstev, in ukrepe, ki se financirajo z EU sredstvi. Nacionalne programe izvaja Ministrstvo za regionalni razvoj in EU sklade in so naslednji: Program gospodarske in socialne oživitve Dalmatinske Zagore, Program gospodarske in socialne oživitve Gorskega Kotarja, Program gospodarske in socialne oživitve Like, Program izboljšanja infrastrukture na območjih, kjer živijo pripadniki narodnih manjšin, Program izboljšanja infrastrukture na območjih, kjer živijo pripadniki romske narodne manjšine, Program za podporo gospodarske oživitve Slavonije, Baranje in Srijema, Program podpore regionalnemu razvoju, Program trajnostnega razvoja lokalne skupnosti za območje Sisaško-moslavaške županije, Program trajnostnega razvoja lokalne skupnosti, Podporni program za hribovita in gorska območja in Naložbeni program skupnosti.

Trajnostni urbani razvoj: Mehanizem celostne teritorialne naložbe (CTN) in nacionalni načrt za razvoj otokov.

4. Območja s posebnimi razvojnimi izzivi (problemska območja)

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvaške do leta 2030, pri kateri je kot 4. razvojna usmeritev opredeljen enakomeren regionalni razvoj z dvema strateškima ciljema, in sicer: a) razvoj manj razvitih območij oziroma območij, ki so upravičena do podpore (*potpomognuta područja*), in območij z razvojnimi problemi ter b) krepitev regionalne konkurenčnosti.

II. PORTUGALSKA

1. Zakonodajne podlage in strateški dokumenti, ki so podlaga za izvajanje regionalnega razvoja

Strateški okvirji so Integrirane strategije in teritorialni razvoj, Skupna strategija čezmejnega razvoja, Nacionalna strategija pametne specializacije 2030: Strategija Alentejo 2030, Algarve 2030 Strategija regionalnega razvoja, Norte razvojna strategija za programsko obdobje 2021–2027 politik EU, Lizbonska regionalna strategija 2030, Osrednja regionalna strategija za inteligentno specializacijo: EREI Centro, Celostne strategije teritorialnega razvoja za območja NUTS III. Ti okvirji so podlaga za sklepanje pogodb o paktih za teritorialni razvoj in kohezijo ter paktih za lokalni razvoj. Njihovo priznanje je predpogoj za izvajanje celostnih pristopov za teritorialni razvoj.

Temeljni zakoni s spodbujanja skladnega regionalnega razvoja so: Zakonski odlok št. 36/2023 o preoblikovanju regionalnih komisij za usklajevanje in razvoj v javne zavode, Zakonska uredba št. 5/2023 model upravljanja evropskih sredstev za programsko obdobje 2021–2027, Zakon št. 24-A/2022: pravni okvir za lokalne oblasti in pogloblja okvir za metropolitanska območja in medobčinske skupnosti, Zakon št. 99/2019: politika prostorskega načrtovanja, Zakonski odlok št. 140/2013 - ustanovitev Agencije za razvoj in kohezijo, Zakonski odlok št. 228/2012 - odobritev strukture komisij

za usklajevanje in regionalni razvoj, Regionalni zakonski odlok št. 19/2010/A - priprava in dostopnost poročil in javnih informacij o stanju okolja, Regionalni zakonodajni odlok št. 17/2005 - Regionalni Sklad za podporo gospodarski koheziji in razvoju (FRACDE), Regionalni regulativni odlok št. 6/2022 - nov organski zakon XIII regionalne vlade Azorov. Regionalni sekretar za finance, načrtovanje in javno upravo izvaja svoje pristojnosti na področju regionalnega razvoja in kohezije.

2. Institucije in sistem večnivojskega upravljanja regionalnega razvoja ter organi regionalne politike

Medministrska koordinacijska komisija (CIC) je politični koordinacijski organ za vse sklade. Odgovorna je za zagotavljanje skladnosti izvajanja skladov z nacionalnimi in evropskimi strateškimi smernicami ter skladnosti z nacionalnimi proračunskimi sredstvi, določenimi v večletnem proračunskem programskem okviru. Sestavljajo ga član vlade, pristojen za regionalni razvoj (Ministrstvo za teritorialno kohezijo), ki ga koordinira, in člani vlade, pristojni za finance, zunanje zadeve, gospodarstvo, okolje in prostorsko načrtovanje, kmetijstvo in morje, izobraževanje in znanost, solidarnost, zaposlovanje in socialno varnost. K sodelovanju pri delu odbora CIC so lahko povabljeni tudi drugi člani vlade, predstavniki vlad avtonomnih regij, predstavniki nacionalnega združenja portugalskih občin (ANMP), socialni partnerji ali ustrezne organizacije civilne družbe, odvisno od analiziranih vprašanj.

AD&C v povezavi z nacionalnimi koordinacijskimi organi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (FEADER) in Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (FEAMP) zagotavlja tehnično in upravno podporo za delovanje CIC Portugal 2020. Agencija za razvoj in kohezijo (AD&C) je splošni organ za tehnično usklajevanje skladov in je pristojna za politiko regionalnega razvoja.

Urad za načrtovanje in politiko ministrstev za kmetijstvo in morje je kot predsednik nacionalnega koordinacijskega odbora FEADER odgovoren za nacionalno koordinacijo treh operativnih programov, ki jih financira FEADER, ter zagotavlja tehnični dialog z Evropsko komisijo.

Generalni direktorat za pomorsko politiko (DGPM) koordinira Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter opravlja izvršilne naloge v podporo medministrski komisiji za pomorske zadeve, ki spremlja strategijo in dosežke na področju morja v skladu z akcijskim načrtom pomorske strategije EU za območje Atlantika (pridružena strategija za porečje).

Generalni inšpektorat za finance (IGF) deluje kot revizijski organ za vse sklade.

Upravni organi so strokovni organi, odgovorni za upravljanje operativnih programov v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja.

Strukture za opredelitev politike in spremljanje: generalni direktorati, uradi za načrtovanje politik in javni zavodi.

3. Financiranje regionalnega razvoja

Glavna instrumenta regionalne politike na Portugalskem sta Evropski strukturni skladi z nacionalnim sofinanciranjem in Regionalna državna pomoč.

4. Območja s posebnimi razvojnimi izzivi (problemska območja)

V skladu s spremenjenimi smernicami za regionalno pomoč bodo do regionalne pomoči za naložbe upravičene regije, ki pokrivajo 70,23 % prebivalstva Portugalske. Najbolj oddaljene regije lahko države članice določijo kot upravičene do pomoči v skladu s Pogodbo o delovanju EU (tako imenovana območja "a"), kjer je največja intenzivnost pomoči za velika podjetja med 40 % in 50 %, odvisno od BDP na prebivalca zadevne najbolj oddaljene regije. V skladu s Pogodbo so upravičene

do pomoči tudi najbolj prikrajšane regije v EU z BDP na prebivalca, ki so pod 75 % povprečja EU. Intenzivnost pomoči za velika podjetja znaša največ 30 %. Komisija je odobrila povečanje največje intenzivnosti pomoči s 30 % na 40 % za regije znotraj teh območij "a" zaradi razmeroma velike izgube prebivalstva v zadnjem desetletju.

III. SLOVAŠKA

1. Zakonodajne podlage in strateški dokumenti, ki so podlaga za izvajanje regionalnega razvoja

Strateški okvir regionalne politike predstavlja Nacionalna razvojna strategija Slovaške republike, pri čemer mora imeti vsaka regija oblikovan ekonomski in socialni razvojni program višjih teritorialnih enot, v katerem so opredeljeni načrt in smernice za razvoj regije. Zakonske podlage slovaške regionalne politike so: Act No. 539/2008 *Regional Development Support Act* (2008; dopolnjen leta 2014), ki je temelj za oblikovanje podpore regionalnemu razvoju na Slovaškem, in Act No. 336/2015 *Coll. on the support for the least developed districts* (2015).

2. Institucije in sistem večnivojskega upravljanja regionalnega razvoja ter organi regionalne politike

Na ravni države sta za izvajanje regionalne politike odgovorna Vlada Slovaške republike in Ministrstvo za investicije, regionalni razvoj in informatizacijo. Slovaška je razdeljena na osem samoupravnih regij, 79 upravnih okrožij in 2926 občin. Na ravni NUTS 3 regij delujeta parlament in izvoljeni predstavnik regije, kar pomeni, da ima vsaka samoupravna regija svojo regionalno vlado.

3. Financiranje regionalnega razvoja

Pri financiranju je uveljavljen hibridni sistem: deloma se izvajanje regionalne politike financira iz javnih sredstev, deloma pa s pomočjo črpanja iz relevantnih finančnih skladov EU. Najpogostejše oblike financiranja ukrepov so: nepovratna sredstva oziroma investicije v infrastrukturo; ugodni krediti za male podjetnike ter investicijski krediti za infrastrukturne projekte.

4. Območja s posebnimi razvojnimi izzivi (problemska območja)

Zaznan je premik poudarkov od ukrepov za spodbujanje nizko-ogljivega gospodarstva in krepitev konkurenčnosti k podpori ukrepov za višjo stopnjo energetske neodvisnosti, razvoja in uporabe zelene tehnologije ter vključevanja marginaliziranih socialnih skupin, predvsem romskih skupnosti. Poseben sklop ukrepov se izvaja v okviru Načrta za okrevanje in odpornost. Na Slovaškem so kot manj razvita opredeljena tista območja tista, ki ne dosegajo 75 % evropskega povprečja BDP. Z vidika systemskega spodbujanja skladnega regionalnega razvoja je relevantna pobuda *Catching Up Regions* (zasnovana leta 2018), s katero se želi na nacionalni ravni systemsko krepiti opolnomočenje regij, ki so podpovprečno razvite, ter uveljavlja tudi praktične tehnične podpore manj razvitim regijam za premagovanje izbranih razvojnih ozkih grl (enakopravni pogojev pri prehodu v klimatsko nevtralnost, skladen razvoj infrastrukture, vključevanje romske populacije).

IV. FINSKA

1. Zakonodajne podlage in strateški dokumenti, ki so podlaga za izvajanje regionalnega razvoja

Finska ima sprejete cilje regionalne politike v ustavi, zakonih in naslednjih strateških dokumentih, in sicer v Sklepu o regionalnem razvoju in v regionalnih načrtih, ki določajo predvideni dolgoročni razvoj

regij (20–30 let). Izvajajo se s pomočjo regionalnih strateških programov in regionalnih načrtov rabe zemljišč (10–20 let). Pripravijo jih sveti regij (19).

2. Institucije in sistem večnivojskega upravljanja regionalnega razvoja ter organi regionalne politike

Država je odgovorna za regionalni razvoj. Na državni ravni (NUTS 0) je **Ministrstvo za gospodarstvo in zaposlovanje** pristojno za načrtovanje, usklajevanje, izvajanje in spremljanje regionalnega razvoja. Na Finskem obstaja 15 **centrov za gospodarski razvoj, promet in okolje**. Skupaj s šestimi **regionalnimi državnimi upravnimi agencijami** delujejo kot regionalni državni upravni organi. **Sveti regij** so glavni organi, ki se zavzemajo za interese svojih regij in delujejo tudi kot zakonsko določeni skupni občinski organi. **Občine** vplivajo na regionalni razvoj kot članice Sveta regij. Člani Sveta regije so svetniki občin članic.

3. Financiranje regionalnega razvoja

Glavni programi regionalne politike na Finskem so programi regionalne in strukturne politike EU. Program Inovacije in spretnosti na Finskem 2021–2027 je program regionalne in strukturne politike EU, ki podpira poslovne, energetske, podnebne, inovacijske, izobraževalne in zaposlovalne politike ter dejavnosti proti izključenosti in revščini. Medsektorske prednostne naloge programa Inovacije in spretnosti na Finskem 2021–2027 so trajnostni razvoj, enakost spolov, nediskriminacija, digitalni razvoj, internacionalizacija, podnebne spremembe in inovacije.

4. Območja s posebnimi razvojnimi izzivi (problemska območja)

Za osredotočenost in intenzivnost pomoči ima Finska določena razvojna območja. Problemska območja lahko določi glede na stopnjo razvoja in razvojne potrebe, razvrščena pa so v skupine I, II in III na podlagi subregij ter so tudi osnova za regionalno karto državnih pomoči.

6. PRESOJA POSLEDIC SPREJEMA ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov ali administrativnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov. Predlog zakona ne bo imel drugih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne prinaša neposrednih posledic na okolje. Zaradi učinkovitejše regionalne politike pa bodo preko ukrepov in projektov doseženi ugodni posredni okoljski učinki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona prinaša pozitivne učinke za gospodarstvo zaradi učinkovitejše regionalne politike in lažje odzivnosti na razvojne probleme.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne prinaša neposrednih posledic na socialnem področju, zaradi učinkovitejše regionalne politike pa bodo na njem doseženi ugodni posredni učinki.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona uvaja strategijo regionalnega razvoja. S strategijo regionalnega razvoja Slovenije bomo dali regionalnemu razvoju potrebno težo in ga posledično tudi učinkoviteje spremljali in vrednotili. Na ravni strateškega dokumenta se bodo določile prioritete in usmeritve regionalnega razvoja, usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov ter vrednotenja ukrepov regionalne politike. Noben od trenutno veljavnih strateških dokumentov ne ureja celovitega regionalnega razvoja, ki bi vodil k resnično skladnem regionalnem razvoju na nivoju države.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zakon bo objavljen v Uradnem listu RS in na spletni strani Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj. Posebne delavnice niso potrebne.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona in podzakonskih predpisov bodo poleg ministrstva, pristojnega regionalni razvoj, spremljala tudi druga ministrstva, vsako na svojem področju. Spremljanje in vrednotenje regionalne politike se bo izvajalo na podlagi sprejete strategije regionalnega razvoja Slovenije. Vlada bo po preteku vsakega štiri letnega obdobja veljavnosti Strategije regionalnega razvoja Slovenije predložila Državnemu zboru poročilo o izvajanju strategije regionalnega razvoja Slovenije z oceno rezultatov. Po zaključenem programskem obdobju večletnega finančnega okvirja EU bo izvedeno vrednotenje akcijskega programa za izvedbo strategije regionalnega razvoja Slovenije in izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

– /

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj je že v drugi polovici leta 2023 začelo z javnimi razpravami, ki so bile odprte za vse ciljne skupine in deležnike v razvojnih regijah kakor tudi regijsko razporejene ter organizirane po naslednjih vsebinskih sklopih:

- vloga kohezijskih in razvojnih regij, krepitev regionalnih struktur (razvojni svet regije, svet regije, razvojni svet kohezijske regije, regionalne razvojne agencije),
- obmejna in druga problemska območja, program razvojnih spodbud za enakomeren regionalni razvoj,
- dogovori za razvoj regij, regionalni razvojni programi, opredelitev regijskih in sektorskih projektov,
- indeks razvojne ogroženosti – umestitev v zakonodaji, določitev, spremljanje in namen ter spremljanje regionalnega razvoja, kazalniki in merila.

Izvedena pa so bila tudi številna srečanja s posameznimi ključnimi deležniki, na katerih je predstavljalo predlagane rešitve in jih glede na prejete pripombe tudi poskušalo v največji meri usklajevati.

Predlog zakona je bil objavljen na e-demokraciji dne 13. 12. 2024. Javna obravnava je trajala 30 dni. Prav tako je v tem času ministrstvo posredovalo predlog združenjem občin, reprezentativnim zbornicam s področja gospodarstva, obrti, podjetništva in trgovine, CNVOS-u in regionalnim razvojnim agencijam.

Na objavljeno gradivo so se odzvali:

1. Registriran lobist Boris Matič
2. Trgovinska zbornica Slovenije

3. Svet Gorenjske regije
4. Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC, d.o.o. Kranj
5. Združenje občin Slovenije
6. Združenje mestnih občin Slovenije
7. RS Državni svet: Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Interestna skupina lokalnih interesov
8. Svet regije Posavje
9. RRA LUR
10. Geografski inštitut Antona Melika, ZRC SAZU
11. Skupnost občin Slovenije
12. Razvojni center Novo mesto, d.o.o
13. Komisija za regionalno in prostorsko planiranje pri Zvezi geografov Slovenije,
14. Razvojni svet Kohezijske Regije vzhodna Slovenija
15. RRA GIZ
16. Posoški razvojni center – regionalna razvojna agencija za Severno Primorsko (Goriško razvojno) regijo; Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina, Idrijsko cerkljanska razvojna agencija ICRA d.o.o., RRA Severne Primorske d.o.o.
17. CNVOS
18. Gospodarska zbornica Slovenije
19. Konzorcija lokalnih energetskega agencij Slovenije

Upoštevanji so bili predlogi in pripombe, ki sledijo cilju in namenu zakona. V nadaljevanju so izpostavljene bistvene pripombe in predlogi.

Sledilo se je predlogom glede uravnoveženosti članstva v razvojnem svetu razvojne regije, ki bo po novem deloval v okviru regijskega sveta. Regijski svet pa bo sestavljen iz županov v razvojni regiji. V skladu z rezultati usklajevanj s socialnimi partnerji se je ohranilo članstvo reprezentativnih sindikatov v razvojnem svetu.

Veljavnost Strategije regionalnega razvoja Slovenije sledi obdobju Strategiji prostorskega razvoja Slovenije, in se ne sledi predlogu skrajšanja na obdobje večletnega finančnega okvirja.

Ni se sledilo predlogom, s katerimi se predlaga, da regionalne so regionalne agencije pravne osebe v večinski javni lasti. Z novelo se določa, da morajo biti regionalne agencije v izključni lasti ene ali več občin, saj je osnovna dejavnost izvajanje nalog v javnem interesu na področju regionalnega razvoja. Glede na pripombe in na dejstvo, da lahko regionalne razvojne agencije, ki so vpisane v evidenco, opravljajo naloge do izteka programskega obdobja 2020-2027, se črta določba, s katero je bilo zahtevano, da se regionalne agencije preoblikujejo najkasneje v roku dveh let od sprejema novele zakona.

Regijska razvojna mreža ni predmet sprememb, saj je namenjena povezovanju ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije, ob upoštevanju razvojne specializacije razvojne regije.

Umeščanje delovanja in financiranja gospodarskih zbornic ni predmet Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, temveč, predpisi, ki urejajo delovanje gospodarskih zbornic, zato se ne sledi predlogu dopolnitve novele zakona z novimi določbami. Že obstoječi Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) temelji na načelu partnerstva med lokalnimi skupnostmi, združenji gospodarstva, znanosti in nevladnim sektorjem, partnerstva med zasebnim in javnim sektorjem, povezovanja (mreženje) znotraj in zunaj regije (zlasti v širši evropski prostor). Izhajajoč iz tega, zakon opredeljuje tudi regijsko razvojno mrežo, ki je namenjena povezovanju ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije, ob upoštevanju razvojne specializacije razvojne regije. V obstoječe razvojne mreže so že vključene regijske gospodarske zbornice, območno – obrtne podjetniške zbornice, le te pa lahko izvajajo razvojne naloge države iz 19. člena ZSRR-2.

Kateri subjekti oziroma institucije v regiji so ključnega pomena za razvoj regije je odvisno od posamezne regije. Izhajajoč iz navedenega mora povezovanje v razvojne mreže izhajati iz interesa v regiji in ne določanja na ravni zakonodajalca.

Pripombe so se nanašale tudi na vključevanje mestnih občin. Sledilo se je predlogom, ki so skladni z namenom zakona. V tem okviru se je upošteval predlog umestitve mestnih občin, kot članic v razvojnem svetu kohezijske regije.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE)

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval noben zunanji strokovnjak.

9. ZNESEK PLAČILA, KI GA JE OSEBA IZ PREJŠNJE ALINEJE V TA NAMEN PREJELA

Za sodelovanje pri pripravi predloga zakona ni bilo plačil.

10. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Aleksander Jevšek, minister, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
- Srečko Đurov, državni sekretar, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
- dr. Robert Drobnič, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
- Metka Šošterič, vodja Sektorja za načrtovanje regionalnega razvoja, Direktorat za regionalni razvoj, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen (izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu pomenijo:

1. »endogena regionalna politika« je del regionalne politike, ki je usmerjen v uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvaja kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor;
2. »indeks razvojne ogroženosti« je relativni kazalec razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti;
3. »območno razvojno partnerstvo« je pogodbeno, javno-zasebno interesno sodelovanje razvojnih partnerjev na določenem območju;
4. »razvojna specializacija« je med razvojnimi partnerji dogovorjena primerjalna prednost razvojne regije pred drugimi razvojnimi regijami, upoštevajoč razvojne in prostorske potenciale ter globalne priložnosti;
5. »razvojni potenciali« vključujejo finančni in fizični kapital v gospodarskem smislu ter okoljski in družbeni kapital; slednji vključuje kategorije človeškega, socialnega in kulturnega kapitala;

6. »regionalna razvojna agencija« je pravna oseba, ki opravlja splošne razvojne naloge v razvojni regiji;
7. »regijska razvojna mreža« je oblika pogodbenega povezovanja ključnih razvojnih institucij s področja znanosti ter gospodarskega, nevladnega in javnega sektorja za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije, ob upoštevanju razvojne specializacije razvojne regije;
8. »regionalna politika« je strukturna politika, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega dialoga za razvoj regije;
9. »strategija regionalnega razvoja Slovenije« je temeljni razvojni dokument države na področju regionalnega razvoja;
10. »akcijski program strategije regionalnega razvoja Slovenije« je izvedbeni dokument strategije regionalnega razvoja, s katerim se, upoštevajoč kazalnike razvojnih razlik, določijo ključna področja vlaganja v razvoj regije ter obseg sredstev za izvedbo regijskih projektov in regijskih ukrepov za vsako razvojno regijo ter sektorski projekti v razvojnih regijah z namenom doseganja ciljev, kot jih opredeljuje strategija regionalnega razvoja Slovenije;
11. »sektorski projekt« je razvojni projekt pristojnega ministrstva, določen v akcijskem programu strategije regionalnega razvoja Slovenije;
12. »regionalni razvojni program« je temeljni razvojni dokument razvojne regije, sestavljen iz strateškega in izvedbenega dela;
13. »regijski projekt« je razvojni projekt, vključen v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa, ki uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potencialne; od lokalnega projekta se regijski projekt razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v razvojni regiji in razvojnem učinku na celotno regijo ali večji del regije;
14. »regijski ukrep« je razvojni ukrep, vključen v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa ter namenjen financiranju projektov, ki izkazujejo razvojni učinek na celotno regijo ali večji del regije, ter uresničuje cilje regionalnega razvojnega programa, razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potencialne;
15. »svet za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja« je posvetovalno telo vlade, ki obravnava strokovna vprašanja s področja regionalnega razvoja in svetuje pri oblikovanju politik;
16. »teritorialni dialog za razvoj regije« je mehanizem usklajevanja med vlado in razvojnimi regijami, v okviru katerega se opredelijo ključna področja vlaganja v razvoj regije za premagovanje razvojnih ovir;
17. »razvojna regija« je temeljna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja;
18. »skladen regionalni razvoj« združuje uravnotežen gospodarski, socialni, kulturni, prostorski in okoljski vidik razvoja regij v Sloveniji. Uresničuje se s celostnim pristopom in upoštevanjem vseh vidikov razvoja, z izvajanjem ukrepov in projektov, ki prispevajo k policentričnemu razvoju, zmanjševanju razlik v gospodarski razvitosti med regijami in med območji z razvojnimi izzivi znotraj posameznih regij ter izboljševanju kakovosti življenja prebivalcev, ob upoštevanju varovanja prostora in naravnih virov ter kulturne dediščine.«.

2. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen (dokumenti regionalne politike)

Oblikovanje in izvajanje regionalne politike temelji na naslednjih medsebojno usklajenih programskih dokumentih:

- strategija razvoja Slovenije,
- strategija regionalnega razvoja Slovenije,
- strategija prostorskega razvoja Slovenije,
- državna celostna prometna strategija,
- nacionalni stanovanjski program,
- programski dokumenti na mednarodni in državni ravni,
- program evropske kohezijske politike,
- regionalni in območni razvojni programi,

- regionalni prostorski plani,
- regionalne celostne prometne strategije.«.

3. člen

V 6. členu se drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi

»(2) Regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve Republike Slovenije, določene z uredbo Evropske Komisije, ki ureja oblikovanje skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot.«.

4. člen

V 6.a členu se v tretjem odstavku na koncu besedila pika nadomesti z vejico in za njo doda besedilo »ki se imenuje za obdobje vsakokratnega večletnega finančnega okvira Evropske unije.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Vsaka regija v kohezijski regiji ima v razvojnem svetu kohezijske regije sedem predstavnikov, ki jih na podlagi poziva imenuje regijski svet razvojne regije iz 10.a člena tega zakona, od tega imenuje tri predstavnike občin, in sicer po enega predstavnika mestnih občin, predstavnika občin s sedežem upravne enote in predstavnika ostalih občin, enega predstavnika gospodarstva, enega predstavnika nevladnih organizacij, enega predstavnika znanosti in enega predstavnika regionalne razvojne agencije. V razvojnih regijah, v katerih ni mestnih občin, se predstavnik izbere izmed ostalih občin.«.

V šestem odstavku se za besedo »Vlada Republike Slovenije« doda besedilo »(v nadaljnjem besedilu: vlada)«.

5. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

»7. člen (strategija regionalnega razvoja)

(1) Strategijo regionalnega razvoja Slovenije sprejme Državni zbor na predlog vlade za obdobje do leta 2050. Predlog strategije regionalnega razvoja Slovenije pripravi ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, v sodelovanju z razvojnimi regijami in ostalimi ministrstvi. Strategija regionalnega razvoja Slovenije opredeljuje vizijo, strateške usmeritve, dolgoročne cilje države s kazalniki ter politiko za doseganje teh ciljev na področju regionalnega razvoja.

(2) Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za regionalni razvoj, v 18 mesecih po sprejetju strategije regionalnega razvoja Slovenije in na podlagi izvedenega teritorialnega dialoga za razvoj regij sprejme akcijski program strategije regionalnega razvoja Slovenije (v nadaljnjem besedilu: akcijski program) za obdobje večletnega finančnega okvira. V akcijskem programu so zajeti sektorski projekti ter ključna področja vlaganja v razvoj regije, ki so podlaga za izvedbo postopkov izbora regijskih projektov in regijskih ukrepov iz četrtega in petega odstavka 13. člena tega zakona. V času veljavnosti akcijskega programa strategije regionalnega razvoja Slovenije lahko ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, vladi poda predlog njegovih sprememb ali dopolnitev.

(3) Sektorski projekt je razvojni projekt, s katerim se uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na njegovem delovnem področju in ciljev strategije regionalnega razvoja Slovenije ter pomembno vpliva na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji. Za sektorske projekte, potrjene v akcijskem programu in skladne s področno zakonodajo, se na podlagi vloge upravičenca, ki jo poda na pristojno resorno ministrstvo, v okviru proračunskih možnosti lahko sklene neposredna pogodba o sofinanciranju oziroma se neposredno potrdi operacija.

(4) Vlada predloži Državnemu zboru poročilo o izvajanju strategije regionalnega razvoja Slovenije z oceno rezultatov po preteku vsakega štiriletnega obdobja. V času veljavnosti strategije

regionalnega razvoja Slovenije lahko vlada skupaj s poročilom Državnemu zboru poda predlog sprememb ali dopolnitev strategije regionalnega razvoja Slovenije.

(5) Poročilo o izvajanju strategije regionalnega razvoja Slovenije pripravi ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, v sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj in drugimi resornimi ministrstvi. Statistično in proračunsko spremljanje investicij in vlaganj se v okviru statističnega in proračunskega spremljanja izvaja na ravni NUTS 2 in NUTS 3. Vlada posreduje poročilo v predhodno seznanitev Ekonomsko-socialnemu svetu.

(6) Za uresničevanje strategije regionalnega razvoja Slovenije kot celote je odgovorna vlada, za njeno izvajanje v okviru svojih pristojnosti so odgovorni ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, resorna ministrstva ter ostali pristojni organi in organizacije.

6. člen

V 9. členu se tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»- priprava in usklajevanje strategije regionalnega razvoja Slovenije in akcijskega programa, usklajevanje regionalnih razvojnih programov in vodenje teritorialnega dialoga za razvoj regij,«.

7. člen

10.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»10.a člen
(organi regije)

Organ na ravni razvojne regije je regijski svet razvojne regije. Organ na ravni kohezijske regije je razvojni svet kohezijske regije.«.

8. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»11. člen
(regijski svet razvojne regije)**

(1) Regijski svet razvojne regije (v nadaljnjem besedilu: regijski svet) je organ odločanja.

(2) Regijski svet:

- sprejme regionalni razvojni program po predhodnem soglasju razvojnega sveta regije,
- sprejme regionalni prostorski plan po predhodnem mnenju razvojnega sveta regije,
- sprejme regionalno celostno prometno strategijo na ravni prometne ali problemske regije po predhodnem mnenju razvojnega sveta regije,
- sprejme akcijski načrt prilagajanja podnebnim spremembam po predhodnem mnenju razvojnega sveta regije, ter spremlja izvajanje akcijskega načrta prilagajanja,
- sodeluje v teritorialnem dialogu za razvoj regije,
- spremlja izvajanje regionalnega razvojnega programa regije,
- na področju regionalnega razvoja sodeluje z regijami drugih držav,
- sprejme poslovnik,
- voli predsednika in podpredsednika regijskega sveta,
- imenuje člane razvojnega sveta,
- sprejme skupna stališča, kadar gre za interese, ki zadevajo razvojno regijo, in
- opravlja druge naloge v skladu s tem ali drugimi zakoni.

(3) Regijski svet sestavljajo župani občin v regiji. V primeru predčasnega prenehanja mandata župana ga nadomesti novoimenovani župan do izteka mandata regijskega sveta. Regijski svet potrdi mandate članov s sklepom.

(4) Konstitutivno sejo regijskega sveta skliče in jo do imenovanja predsednika regijskega sveta vodi dosedanji predsednik.

(5) Regijski svet opravlja naloge do konstitutivne seje novega regijskega sveta.

(6) Regijski svet odloča na sejah.

(7) Seje sklicuje in vodi predsednik, ki lahko za vodenje seje pooblasti podpredsednika ali drugega člana regijskega sveta. Regijski svet veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina članov.

(8) Regijski svet sprejema odločitve z večino glasov vseh članov. Za sprejetje regionalnega razvojnega programa, regionalnega prostorskega plana, regionalne prometne strategije in kadar tako določa drug zakon, mora glasovati večina članov, ki hkrati predstavlja vsaj 50 odstotkov prebivalstva razvojne regije.

(9) Strokovne in administrativno-tehnične naloge za regijski svet opravlja pristojna regionalna agencija.

(10) Način dela ter poslovanje regijskega sveta uredi regijski svet s poslovnikom, ki ga z dvotretjinsko večino vseh članov sprejme na konstitutivni seji. S poslovnikom se določi tudi način ugotavljanja in preprečevanja konfliktov interesov pri delu in odločanju regijskega sveta ter javnost dela.«.

9. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen (razvojni svet razvojne regije)

(1) Razvojni svet razvojne regije (v nadaljnjem besedilu: razvojni svet regije) kot telo regijskega sveta sestavljajo predstavniki gospodarstva, znanosti, nevladnega sektorja in sindikatov. Na območju regije, kjer živi avtohtona italijanska ali madžarska skupnost ter avtohtono naseljena romska skupnost, imata narodna skupnost in avtohtono naseljena romska skupnost v razvojnem svetu regije vsaka po enega predstavnika.

(2) Regijski svet imenuje člane razvojnega sveta regije po izvedenem javnem pozivu za obdobje mandata regijskega sveta. Predstavnike gospodarstva predlagajo reprezentativne zbornice s področja gospodarstva, obrtništva in kmetijstva ter reprezentativna združenja delodajalcev, ki imajo sedež v razvojni regiji. Predstavnike znanosti v razvojni regiji predlagajo predstavniki znanosti v regiji. Predstavnike nevladnih organizacij predlagajo regionalna stičišča nevladnih organizacij izmed organizacij, ki imajo sedež v regiji. Število predstavnikov gospodarstva, znanosti in nevladnega sektorja mora biti enako. Poleg njih je v razvojnem svetu regije tudi predstavnik reprezentativnih sindikatov v regiji. Če na javni poziv prispe več predlogov s posameznega področja, regijski svet izbere predstavnike izmed prispelih predlogov. Če na javni poziv za posamezno področje prispe premalo predlogov oziroma ne prispe noben predlog, regijski svet imenuje manjkajoče člane s posameznega področja po lastni izbiri.

(3) Razvojni svet regije ima naslednje naloge:

- na področju regionalnega razvoja sodeluje z organi na ravni države in lokalnih skupnost ter regijami drugih držav,
- daje predhodno soglasje k predlogu regionalnega razvojnega programa,
- daje predhodno mnenje na predlog regionalnega prostorskega plana,
- daje predhodno mnenje na predlog regionalne celostne prometne strategije,
- daje predhodno mnenje na akcijski načrt prilagajanja podnebnim spremembam,
- daje pobude in predloge s področja regionalnega razvoja in
- opravlja druge naloge, določene s poslovnikom iz desetega odstavka prejšnjega člena.

(4) Razvojni svet regije lahko za izvajanje nalog določenih v prejšnjem odstavku imenuje posvetovalna delovna telesa.

(5) Postopek javnega poziva iz drugega odstavka tega člena, sestavo in način delovanja razvojnega sveta regije uredi regijski svet s poslovníkom iz desetega odstavka prejšnjega člena.«.

10. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen (regionalni razvojni program)

(1) Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in izvedbenega dela.

(2) Strateški del regionalnega razvojnega programa za obdobje strategije regionalnega razvoja Slovenije, ki je pripravljen po načelu partnerstva, sprejme regijski svet na predlog regionalne razvojne agencije. Strateški del regionalnega razvojnega programa opredeli vizijo, strateške usmeritve, dolgoročne cilje in ključna področja vlaganj za doseganje razvojnih ciljev regije, upoštevajoč endogene razvojne potencialne v regiji. Sprejme se najkasneje v šestih mesecih po sprejetju strategije regionalnega razvoja Slovenije.

(3) Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa v skladu s strateškim delom regionalnega razvojnega programa in v skladu z akcijskim programom opredeljuje regijske projekte in regijske ukrepe.

(4) Regijski projekti so namenjeni celovitem reševanju določene problematike v razvojni regiji in razvojnem učinku na celotno regijo ali večji del regije. Za regijske projekte, ki so potrjeni v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa in skladni s področno zakonodajo, se lahko v okviru proračunskih možnosti na podlagi vloge upravičenca sklene neposredna pogodba o sofinanciranju oziroma se neposredno potrdi operacija.

(5) Regijski ukrep mora izkazovati razvojni učinek na celotno regijo ali večji del regije in mora biti skladen s področno zakonodajo. Regijski ukrepi, ki so potrjeni v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, so podlaga za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva, ki ga za območje razvojne regije izvede pristojno ministrstvo, izvajalska organizacija ministrstva ali pristojna regionalna razvojna agencija. Sredstva se lahko dodelijo pravnim in fizičnim osebam, ki opravljajo registrirano dejavnost ali širijo obstoječe zmogljivosti na območju razvojne regije.

(6) Postopek priprave izvedbenega dela razvojnega programa se začne po sprejetju akcijskega programa, s povabilom ministrstva regijskemu svetu za pripravo. Za regijo pristojna regionalna razvojna agencija za regijski svet, pripravi predlog izbranih regijskih projektov in regijskih ukrepov za umestitev v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa. Izbor izvede na transparenten in konkurenčen način v skladu s strateškim delom regionalnega razvojnega programa in akcijskim programom.

(7) V izvedbeni del regionalnega razvojnega programa se lahko umestijo regijski projekti in regijski ukrepi, ki izpolnjujejo najmanj naslednje splošne pogoje:

1. skladni so z akcijskim programom strategije regionalnega razvoja Slovenije in strateškim delom regionalnega razvojnega programa,
2. skladni so z dokumenti regionalne politike iz 5. člena tega zakona,
3. skladni so s strateško-razvojnimi dokumenti pristojnih ministrstev,
4. izkazujejo razvojni vpliv na celotno regijo ali del regije (kar se primeroma utemeljuje z območnim razvojným programom, območnimi razvojnimi partnerstvi, geografsko pokritostjo območja, ki ga projekt obsega, vključenimi občinami ali številom prebivalstva),
5. izkazujejo merljivost učinkov in rezultatov,
6. izkazujejo pripravljenost in izvedljivost v načrtovanem časovnem obdobju in
7. pogoje, ki jih ureja področna zakonodaja,
8. upoštevajo razvojno specializacijo in prioritete regije in
9. za vsebine, ki se sofinancirajo iz sredstev evropske kohezijske politike, se upoštevajo tudi merila za izbor operacij v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji in zasledovanje veljavnih kazalnikov in ciljev.

(8) Pri izboru regijskih projektov za uvrstitev v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa in v postopku izbora projektov na podlagi regijskih ukrepov, se morajo upoštevati naslednja splošna merila:

1. pozitiven učinek na gospodarsko rast, krepitev razvojne specializacije in konkurenčnost regije,
2. pozitiven učinek na dvig kakovosti življenja in razvoj človeškega potenciala,
3. pozitiven vpliv na okolje ob upoštevanju zelenega prehoda,
4. izboljšanje mobilnosti in regionalne povezljivosti,
5. sinergijski učinek in komplementarnost z drugimi projekti,
6. sodelovanje znotraj regij in med regijami,
7. skladen prostorski razvoj regij,
8. trajnostni učinek projekta glede na vložena finančna sredstva,
9. specifična merila z upoštevanjem skladnega regionalnega razvoja razvojnih specializacij in prioritet regije,
10. za vsebine, ki se sofinancirajo iz sredstev evropske kohezijske politike, se upoštevajo tudi merila za izbor operacij v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji in zasledovanje veljavnih kazalnikov in ciljev.

(9) Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa za obdobje večletnega finančnega okvira sprejme regijski svet najkasneje v devetih mesecih po sprejetju akcijskega programa. Pred sprejetjem izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa mora regijski svet pridobiti soglasje ministrstva, ki zajema predhodna soglasja pristojnih ministrstev z njihovega področja dela ob upoštevanju sedmega in osmega odstavka tega člena.

(10) V času veljavnosti regionalnega razvojnega programa lahko regijski svet spremeni ali dopolni strateški in izvedbeni del. Za spremembe in dopolnitve se smiselno uporablja postopek kot velja za sprejetje.

(11) V skladu s tem zakonom lahko pristojno ministrstvo za izvedbo javnega poziva ali javnega razpisa iz petega odstavka tega člena pooblasti regionalno razvojno agencijo in z njo sklene pogodbo. Regionalna razvojna agencija mora imeti sedež v razvojni regiji in vsaj enega zaposlenega strokovnjaka s področja javnega razpisa ali javnega poziva, zagotovljene tehnične pogoje ter morebitne druge pogoje, določene z drugim predpisom. Pristojno ministrstvo podeli javno pooblastilo z odločbo. Pristojno ministrstvo z odločbo odvzame javno pooblastilo, če se ugotovi, da izbrana regionalna agencija ne izpolnjuje več pogoja usposobljenosti oziroma če potrebe po izvajanju naloge prenehajo.

(12) Za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva se uporablja postopek določen s predpisi s področja javnih financ, razen če področna zakonodaja določa drugače. Pristojno ministrstvo oziroma regionalna razvojna agencija mora pri pripravi javnega razpisa ali javnega poziva in izboru poleg pogojev in meril iz sedmega in odstavka tega člena upoštevati tudi materialne predpise, ki urejajo predmet financiranja. Regionalna razvojna agencija mora k besedilu javnega razpisa ali javnega poziva pred njegovo objavo pridobiti soglasje pristojnega ministrstva. Zoper odločitev regionalne razvojne agencije o financiranju ima prijavitelj na javni razpis ali javni poziv pravico do pritožbe. O pritožbi odloča pristojno ministrstvo. Namenskost porabe proračunskih sredstev preverja resorno ministrstvo, na podlagi letnega poročila o izvajanju javnega razpisa oziroma javnega poziva, kot tudi z drugimi instrumenti nadzora, določenimi z drugimi zakoni.

(13) Vlada predpiše podrobnejši postopek in strukturo priprave, način izvajanja regionalnega razvojnega programa ter način spremljanja in vrednotenja programa v regiji.«.

11. člen

V 14. členu se v prvem odstavku se za besedo »programov« črta vejica in besedilo »dogovorov za razvoj regij«.

V tretjem odstavku se besedilo »območij, kjer živita« nadomesti z besedilom, ki se glasi »na območjih, kjer živita avtohtona italijanska oziroma madžarska narodna skupnost«.

V četrtem odstavku se besedilo »programsko obdobje« nadomesti z besedilom »obdobje štirih let«.

Za četrtem odstavkom se dodajo novi peti, šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek, ki se glasijo:

»(5) Program iz prejšnjega odstavka je namenjen spodbujanju gospodarskega razvoja, ohranjanja jezikovne in kulturne identitete ter promociji območij, na katerih živita avtohtona italijanska oziroma madžarska narodna skupnost. Sredstva programa so namenjena samoupravnim narodni skupnosti, občinskim samoupravnim narodnim skupnostim in pravnim osebam, ki opravljajo svojo dejavnost na območju, kjer živijo pripadniki avtohtone narodne skupnosti, in katerih izvedba projektov pripomore k uresničitvi ciljev programa. Za izvajanje programa ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj in samoupravna narodna skupnost skleneta neposredno pogodbo o financiranju.

(6) Samoupravni narodni skupnosti se s tem zakonom za dodeljevanje sredstev za ukrepe, določene s programom iz četrtega odstavka tega člena, podeli javno pooblastilo za dodeljevanje finančnih sredstev. Do sofinanciranja so upravičeni projekti, ki dosegajo cilje, navedene v programu iz četrtega odstavka tega člena. Namenskost porabe proračunskih sredstev preverja ministrstvo na podlagi letnega poročila o izvajanju programa, kot tudi z drugimi instrumenti nadzora, določenimi z drugimi zakoni.

(7) Pravnim osebam iz petega odstavka tega člena se finančna sredstva dodelijo na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva, ki vsebuje obvezne sestavine po zakonu, ki ureja javne finance. Samoupravna narodna skupnost mora pred objavo k vsebini razpisa pridobiti soglasje ministrstva. Zoper odločitev o financiranju ima prijavitelj pravico do pritožbe. O pritožbi odloča ministrstvo. Kadar imajo ukrepi značaj državnih pomoči ali pomoči "de minimis", se dodelijo v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje le teh, kot je to opredeljeno v programu iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Ministrstvo z odločbo odvzame javno pooblastilo, če se ugotovi, da samoupravna narodna skupnost ne izvaja ukrepov dodeljevanja javnih sredstev, v skladu s programom iz četrtega odstavka tega člena.«.

12. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

» (svet za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja)

(1) Za doseg skladnega regionalnega razvoja vlada imenuje svet za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja kot posvetovalno telo vlade.

(2) Člani oziroma članice sveta za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja so ministri oziroma državni sekretarji pristojnih ministrstev, predsednik razvojnega sveta kohezijske regije in predsedniki razvojnih svetov posameznih razvojnih regij.

(3) Svet vodi minister, pristojen za regionalni razvoj.«.

13. člen

16. člen se črta.

14. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18.člen

(splošne razvojne naloge na regionalni ravni)

V regiji se opravljajo v javnem interesu naslednje splošne razvojne naloge:

1. priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji,
2. izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov,
3. sodelovanje in strokovna ter administrativna podpora pri delovanju regijskega sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev,
4. obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov,
5. krepitev identitete regije,
6. promocija regije in spodbujanje investicij v regiji,
7. izvajanje nalog prostorskega planiranja na regionalni ravni in priprava regionalnih prostorskih planov,
8. spremljanje ključnih kazalnikov in podatkov za razvoj regije
9. prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja.«.

15. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen

(druge razvojne naloge, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu)

(1) V regiji se v javnem interesu opravljajo tudi naslednje razvojne naloge:

1. izvajanje regijske finančne sheme,
2. izvajanje regijske sheme kadrovskih štipendij,
3. spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulturnega in kreativnega sektorja,
4. upravljanje poslovnih con državnega in regionalnega pomena,
5. priprava regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam,
6. izvajanje celostnega prometnega načrtovanja na regionalni ravni in delovanje regijskih centrov mobilnosti,
7. priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regijskih načrtov za izkoriščanje obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije ter
8. druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi pristojnega ministrstva po zakonu, ki določa delovna področja ministrstev, in ob soglasju ministrstva.

(2) Za izvedbo nalog iz prejšnjega odstavka lahko pristojno ministrstvo z odločbo podeli javno pooblastilo regionalni razvojni agenciji iz petega odstavka 20. člena tega zakona ali drugi razvojni instituciji v regiji, ki je vključena v regijsko razvojno mrežo na območju razvojne regije. Pravna oseba iz prejšnjega stavka mora imeti sedež v razvojni regiji in vsaj enega zaposlenega strokovnjaka s področja opravljanja nalog, zagotovljene tehnične pogoje ter morebitne druge pogoje, določene s predpisi. Izbrana pravna oseba mora izkazovati usposobljenost, kar preveri pristojno ministrstvo pred podelitvijo pooblastila. Pristojno ministrstvo po predhodnem mnenju regijskega sveta podeli javno pooblastilo z odločbo. Pristojno ministrstvo z odločbo odvzame javno pooblastilo, če se ugotovi, da izbrana pravna oseba ne izpolnjuje več pogoja usposobljenosti oziroma če potrebe po izvajanju naloge prenehajo.

(3) Za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva, ki ga izvaja regionalna razvojna agencija ali druga razvojna institucija v regiji za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena, se uporablja postopek, določen s predpisi s področja javnih financ. Pri pripravi javnega razpisa ali javnega poziva se morajo upoštevati pogoji in merila, ki jih urejajo materialni predpisi s področja predmeta financiranja. K besedilu javnega razpisa ali javnega poziva mora pristojno ministrstvo podati predhodno soglasje. Zoper odločitev o izboru ima prijavitelj pravico do pritožbe. O pritožbi odloča pristojno ministrstvo. Namenskost porabe proračunskih sredstev preverja pristojno ministrstvo na podlagi letnega oziroma končnega poročila o izvedenem javnem razpisu oziroma javnem pozivu, kot tudi z drugimi instrumenti nadzora, določenimi z drugimi zakoni.«.

16. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. člen
(regionalna razvojna agencija)

»(1) Za opravljanje nalog iz 18. člena tega zakona regijski svet izbere RRA za obdobje večletnega finančnega okvira EU na podlagi javnega razpisa, ki ga izvede občina, iz katere je predsednik regijskega sveta, razen če regijski svet ne določi drugače. Ob upoštevanju pogojev iz drugega odstavka tega člena imajo pri izboru prednost pravni subjekti z daljšim obdobjem delovanja na področju spodbujanja regionalnega razvoja in boljšimi referencami pri pripravi regijskih projektov.

(2) RRA mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- je pravna oseba v izključni lasti ene ali več občin,
- ima strokovno usposobljen kader za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da je del regijske razvojne mreže in pokriva območje celotne regije,
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi pravnimi osebami v izključni lasti ene ali več občin o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če na podlagi sklepa regijskega sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji.

(3) RRA se za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije lahko povezuje v regijsko razvojno mrežo. Regijsko razvojno mrežo iz sedme alineje 3. člena tega zakona potrdi regijski svet, oblikuje in vodi pa jo RRA.

(4) Ministrstvo vodi evidenco regionalnih razvojnih agencij (v nadaljnjem besedilu: evidenca RRA). V evidenco RRA se vpisujejo pravne osebe iz prvega in petega odstavka tega člena. V evidenco so vpisani naslednji osebni podatki: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in rojstni podatki zakonitega zastopnika RRA. Vsi podatki, vpisani v evidenco, so javni, razen osebnih podatkov, ki se nanašajo na rojstne podatke in podatke o prebivališču. Ministrstvo lahko osebne podatke obdeluje samo za izvajanje nalog in nadzora v skladu s tem zakonom ter za statistične namene.

(5) Kadar več pravnih oseb v izključni lasti ene ali več občin na podlagi sklepa razvojnega sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji, lahko skupaj izpolnijo pogoje iz druge in tretje alineje drugega odstavka tega člena. Naziv RRA uporablja nosilna institucija, odločbe o vpisu v evidenco pa izda ministrstvo za posamezen del vsem sodelujočim institucijam v skladu s šestim odstavkom tega člena.

(6) Zahtevek za vpis v evidenco predloži ministrstvu RRA, ki jo je v skladu s prvim odstavkom tega člena izbral regijski svet z javnim razpisom. Zahtevku za vpis predloži vse dokumente, s katerimi izkazuje izpolnjevanje pogojev iz drugega odstavka tega člena. Zakoniti zastopnik RRA mora ministrstvo obvestiti o spremembi podatkov, ki se vpisujejo v evidenco, in sicer najkasneje v 15 dneh od nastanka spremembe. Obvestilu o spremembi morajo biti priložene listine, na podlagi katerih je sprememba nastala. Minister izda odločbo o vpisu RRA v evidenco.

(7) Nadzor nad opravljanjem nalog RRA izvajata regijski svet in ministrstvo. Ministrstvo opravlja nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela RRA ter izpolnjevanjem pogojev iz drugega odstavka tega člena. Ministrstvo o izsledkih svojih ugotovitev obvesti razvojni svet regije. Če ministrstvo ugotovi, da RRA ne izpolnjuje več pogojev za vpis v evidenco RRA pri ministrstvu ali opravlja naloge v neskladju z zakonom, jo opozori na nepravilnosti in določi rok za njihovo odpravo. Če RRA v določenem roku ne odpravi nepravilnosti, minister izda odločbo o izbrisu iz evidence RRA. RRA izgubi status RRA z dnem izdaje odločbe o izbrisu iz evidence RRA. Če je RRA izbrisana iz evidence RRA, opravlja do izbire nove RRA naloge podpore pri delovanju razvojnega sveta regije ter nujno potrebne naloge s področja regionalnega razvoja občina, ki jo izbere razvojni svet. Občina je upravičena do povračila stroškov opravljanja splošnih razvojnih nalog iz državnega proračuna, skladno z 21. členom tega zakona.

(8) Način vodenja, podatke, ki se vpisujejo v evidenco, minimalne pogoje za opravljanje nalog RRA, obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog, način oblikovanja in delovanja območnega razvojnega partnerstva in regijske razvojne mreže, merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji ter splošne pogoje za opravljanje razvojnih nalog države v regiji podrobneje določi minister.

(9) Izvoljeni funkcionar ne sme biti član RRA oziroma ne sme opravljati dejavnosti v organu upravljanja, nadzora ali zastopanja v RRA.«.

17. člen

V 22. členu se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- sofinanciranje regijskih projektov in regijskih ukrepov v skladu z izvedbenim delom regionalnega razvojnega programa,«.

18. člen

V 23. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »(sofinanciranje projektov)«.

Prvi odstavek in drugi odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Sredstva za sofinanciranje projektov se zagotovijo v državnem proračunu v skladu z javnofinančnimi zmožnostmi in dogovorjenimi prioritetami v finančnih načrtih pristojnih ministrstev.

(2) Pri zagotavljanju skupnega obsega sredstev za sofinanciranje regijskih projektov in regijskih ukrepov, določenih v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa v posamezni regiji, se upoštevajo upravičenost v okviru razvojnih politik, število prebivalstva in stopnja razvitosti regije.«.

19. člen

V 29. členu se v drugem odstavku v drugi alineji črta beseda »merljiv«, pika pa se nadomesti z vejico.

Za drugo alinejo se dodata novi tretja in četrta alineja, ki se glasita:

- » - da je s prenosom premoženja izražen javni interes ter
- da prejemnik do države nima neizpolnjenih premoženjskopravnih razmerij oziroma odprtih terjatev.«.

V tretjem odstavku se drugi stavek se spremeni tako, da se glasi: »Naročnik in plačnik cenitve je občina.«.

V četrtem odstavku se v dvanajsti alineji pika nadomesti z besedo »in« ter se za njo doda nova trinajsta alineja, ki se glasi:

»- določbe o sankcijah zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

20. člen

(konstituiranje razvojnega sveta kohezijske regije in opravljanje njegovih nalog)

Razvojni svet kohezijske regije se v skladu s spremenjenim 6.a členom zakona ustanovi najpozneje za obdobje novega večletnega finančnega okvira Evropske unije. Do konstituiranja

novega razvojnega sveta kohezijske regije opravlja njegove naloge dosedANJI razvojni svet kohezijske regije.

21. člen
(konstituiranje regijskega sveta in opravljanje njegovih nalog)

(1) Regijski svet razvojne regije iz spremenjenega 11. člena zakona se ustanovi v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona. Do njegovega konstituiranja opravlja njegove naloge dosedANJI razvojni svet regije.

(2) Po konstituiranju novega regijskega sveta prenehata delovati dosedANJI razvojni svet regije in svet regije.

22. člen
(veljavnost regionalnih razvojnih programov in dogovorov za razvoj regij v prehodnem obdobju)

(1) Regionalni razvojni programi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do izteka obdobja veljavnosti programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027. V tem obdobju se lahko sprejemajo spremembe in dopolnitve regionalnih programov.

(2) Do izteka veljavnosti regionalnih razvojnih programov se lahko sklepajo dogovori za razvoj regij.

23. člen
(delovanje RRA v prehodnem obdobju)

Regionalne razvojne agencije in sodelujoče institucije, ki so na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O) z dnem uveljavitve tega zakona vpisane v Evidenco regionalnih razvojnih agencij pri Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj, nadaljujejo z opravljanjem splošnih razvojnih nalog in drugih razvojnih nalog do izteka programskega obdobja 2021–2027, za katerega so vpisane v evidenco RRA, če za to izpolnjujejo pogoje iz zakona, razen novega pogoja izključnega lastništva ene ali več občin, kot to določa prva alineja drugega odstavka spremenjenega 20. člena zakona.

24. člen
(veljavnost programov spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti)

Programi spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona, veljajo do izteka njihove veljavnosti.

25. člen
(sprememba Zakona o celostnem prometnem načrtovanju)

V Zakonu o celostnem prometnem načrtovanju (Uradni list RS, št.130/22) se v 19. členu peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Regionalno celostno prometno strategijo na ravni prometne ali problemske regije sprejme regijski svet razvojne regije, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, v soglasju ministrom, pristojnim za prometno politiko.«.

26. člen
(sprememba Zakona o urejanju prostora)

V Zakonu o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24 in 109/24) se v 78. členu peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Regionalni prostorski plan sprejme regijski svet razvojne regije, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, po potrditvi vlade.«.

27. člen
(rok za izdajo izvršilnih predpisov)

Izvršilna predpisa iz trinajstega odstavka spremenjenega 13. člena zakona in osmega odstavka spremenjenega 20. člena zakona se izdeta najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

28. člen
(Strategija regionalnega razvoja Slovenije)

Strategija regionalnega razvoja Slovenije za obdobje 2026–2050 se sprejme najkasneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

29. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. ČLENU

Sprememba 3. člena sledi vsebinskim spremembam zakona, s katerimi se posega v vsebino izrazov, kot sta »regijski projekt« in »sektorski projekt«. z uveljavitvijo sprememb mora biti regionalna razvojna agencija pravna oseba v izključni lasti ene ali več občin in ne več zgolj v večinski javni lasti. Člen je dopolnjen z opredelitvijo izrazov, kot so »strategija regionalnega razvoja Slovenije«, »akcijski program za izvedbo strategije regionalnega razvoja Slovenije«, »teritorialni dialog za razvoj regije«, »regionalni razvojni program«, »regijski ukrep« v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, »svet za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja« kot usklajevalno telo vlade, »razvojna regija« in »skladen regionalni razvoj«, s katerimi se bistveno izboljša razlaga in razumevanje celotnega zakona. Med uporabljenimi izrazi ni več izraza »dogovor za razvoj regij«, saj ga v okviru teritorialnega dialoga za razvoj regij, ki se prične že ob sami pripravi strategije regionalnega razvoja Slovenije, nadomesti izvedbeni del regionalnega razvojnega programa.

K 2. ČLENU

Spremenjeni 5. člen opredeljuje programske dokumente regionalne politike, ki so podlaga za njeno oblikovanje in izvajanje in ki morajo biti medsebojno usklajeni. Za usklajeno delovanje vseh resorjev in deležnikov na regionalni ravni se uvaja strategija regionalnega razvoja Slovenije, s katero bo v enotnem dokumentu opredeljen regionalni razvoj. Oblikovanje in izvajanje regionalne politike bo temeljilo na naslednjih medsebojno usklajenih programskih dokumentih:

- strategija razvoja Slovenije,
- strategija regionalnega razvoja Slovenije,
- strategija prostorskega razvoja Slovenije,
- državna celostna prometna strategija,
- nacionalni stanovanjski program,
- programski dokumenti na mednarodni in državni ravni,

- program evropske kohezijske politike,
- regionalni in območni razvojni programi,
- regionalni prostorski plani,
- regionalne celostne prometne strategije.

Instrument »dogovor za razvoj regij« se črta iz 15. člena veljavnega zakona. V okviru teritorialnega dialoga za razvoj regij, ki se prične po sprejemu strategije regionalnega razvoja Slovenije, se dogovor za razvoj regije nadomesti z izvedbenim delom regionalnega razvojnega programa, ki bo vključeval regijske projekte in regijske ukrepe.

Oblikovanje in izvajanje regionalne politike mora temeljiti na strateškem dokumentu s ciljem prepoznavanja pomembnosti regionalnega razvoja in vključevanja vseh resorjev v razvoj. Vsebine regionalnega razvoja so zgolj v manjši meri vključene v Strategijo razvoja Slovenije 2030. Strategija regionalnega razvoja Slovenije daje regionalnemu razvoju potrebno težo in podlago za učinkovitejše spremljanje in vrednotenje. Na ravni strateškega dokumenta se določijo prioritete in usmeritve regionalnega razvoja, usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov in vrednotenje ukrepov regionalne politike. Noben od trenutno veljavnih strateških dokumentov, navedenih v predmetnem členu, ne ureja celovitega regionalnega razvoja, zato se med dokumente regionalne politike kot eden ključnih dokumentov umesti strategija regionalnega razvoja. Državni strateški prostorski akt se v skladu z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP) opredeli kot strategija prostorskega razvoja Slovenije. Državna celostna prometna strategija izhaja iz Zakona o celostnem prometnem načrtovanju (ZCPN).

K 3. ČLENU

Drugi odstavek 6. člena se sklicuje na Uredbo Komisije (EU) št. 1319/2013 z dne 9. decembra 2013 o spremembi prilog k Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L št. 342 z dne 18. decembra 2013, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1319/2013/EU). Takšno sklicevanje je neustrezno z vidika spreminjanja uredb, zato se predlaga splošen sklic na uredbo evropske komisije, ki ureja oblikovanje skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot.

K 4. ČLENU

6.a člen zakona ureja oblikovanje in delovanje kohezijske regije. S spremembo člena se določi mandat razvojnega sveta kohezijske regije, ki je vezan na obdobje vsakokratnega večletnega finančnega okvirja EU.

Nadalje člen določa sestavo in imenovanje članov razvojnega sveta kohezijske regije, ki je sestavljen iz predstavnikov občin (mestne občine, občine s sedežem upravne enote in ostale občine), regionalnih razvojnih agencij in predstavnikov gospodarstva, nevladnih organizacij ter znanosti.

Opravljanje strokovnih in administrativno-tehničnih nalog za razvojni svet kohezijske regije se za obdobje vsakokratnega večletnega finančnega okvirja EU prenaša na regionalno razvojno agencijo, ki jo izbere razvojni svet kohezijske regije.

K 5. ČLENU

Sprememba veljavnega 7. člena sledi spremembi 5. člena ZSRR-2, ki med dokumente regionalne politike umešča strategijo regionalnega razvoja Slovenije. Strategijo sprejme Državni zbor kot dolgoročni strateški dokument. Pri oblikovanju strategije se upoštevajo predpisi, ki urejajo oblikovanje razvojnih politik, razvojno načrtovanje in določitev razvojnih prioritet. Pri pripravi so vključeni vsi resorji na državni ravni in nosilci regionalnega razvoja na regionalni ravni.

Na podlagi strategije bo vlada sprejela akcijski program za izvajanje strategije regionalnega razvoja Slovenije, ki se bo pripravljala v okviru teritorialnega dialoga za razvoj regij. Teritorialni dialog je mehanizem usklajevanja med vlado in razvojnimi regijami, v okviru katerega se opredelijo področja vlaganja v razvoj regije za premagovanje razvojnih ovir.

Z akcijskim programom se bodo določili cilji, sektorski projekti in ključna področja vlaganja v razvojni regiji, obseg ter viri sredstev, čas za njihovo uresničitev, način izvajanja ter kazalci, s katerimi se bo merilo njihovo doseganje.

Akcijski program za izvajanje strategije je podlaga za pripravo izvedbenega dela regionalnega razvojnega program, v katerem bodo opredeljeni regijski projekti in regijski ukrepi.

Sektorski projekt, ki je umeščen v akcijski načrt strategije regionalnega razvoja Slovenije, služi kot podlaga za neposredno sklenitev pogodbe oziroma neposredno potrditev operacije. Le to se izvede na podlagi vloge upravičenca.

Podobno kot v programu kohezijske politike se lahko tudi v akcijskem programu strategije regionalnega razvoja na podlagi analize stanja, namenov in ciljev ter pričakovanih učinkov in rezultatov opredelijo ključna področja vlaganja v razvojni regiji z načrtovanimi viri financiranja.

Kljub temu da ZSRR-2 že omogoča financiranje regijskih projektov iz integralnih sredstev državnega proračuna, je glavna financiranja usmerjena v izvajanje evropske kohezijske politike. S strategijo in na njeni podlagi sprejetim akcijskim programom želimo regijske projekte, ki imajo razvojni vpliv na celotno ali večji del regije, podpreti tudi s sredstvi integralnega dela proračuna. Trenutno regionalna politika ni dovolj pregledna, institucionalna organiziranost na vseh ravneh pa ne zagotavlja uveljavljanja načel partnerstva in učinkovitega izvajanja zakonodaje. Medresorsko usklajevanje je nezadostno, delovanje posameznih resornih politik v regijah pa nepovezano in večkrat brez možnih sinergij. S strateškim pristopom želimo doseči vključevanje vseh resorjev v doseganje ciljev skladnega regionalnega razvoja in razvojnih prioritet regij. O regijskih projektih na regionalni ravni bo nato odločala regija. Tako bomo lahko resnično sledili skladnemu regionalnemu razvoju po vsej Sloveniji, tudi glede na ključne razvojne ovire in prednosti regije, razvojne cilje in prioritete regije ter njene razvojne specializacije.

Pri pripravi strategije regionalnega razvoja in akcijskega programa na regionalni ravni sodelujejo razvojni partnerji. Za zagotavljanje celovitosti in komplementarnosti ciljev in ukrepov izvajanja strategije regionalnega razvoja ter regionalnih razvojnih programov in ostalih teritorialnih strategij bo v pripravo akcijskega načrta poleg pristojnih ministrstev vključena tudi regionalna raven. S tem pristopom se zagotovi tudi morebitna vsebinska in finančna participacija lokalne ravni oziroma občin pri načrtovanju in izvajanju projektov na regionalni ravni.

Določi se spremljanje in poročanje o izvajanju strategije regionalnega razvoja. S poročanjem Državnemu zboru o izvajanju strategije regionalnega razvoja bomo regionalnemu razvoju dali potrebno težo ter ga tako tudi učinkoviteje spremljali in vrednotili. Glede na rezultate izvajanja bo vlada Državnemu zboru ob poročanju lahko predlagala bodisi spremembo bodisi dopolnitev strategije.

Za uresničevanje strategije kot celote bo odgovorna vlada, za njeno izvajanje v okviru svojih pristojnosti pa resorna ministrstva.

Sredstva za uresničevanje strategije se zagotovijo z državnim proračunom na posebnih proračunskih postavkah ministrstev.

K 6. ČLENU

Sprememba 9. člena je povezana s črtanjem instrumenta »dogovor za razvoj regije«, ki ga nadomesti »izvedbeni načrt regionalnega razvojnega programa«. Hkrati se strokovne in upravne naloge ministrstva kot pristojnega organa za regionalno politiko dopolnijo in uskladijo s spremembami zakona, in sicer s pripravo in usklajevanjem strategije regionalnega razvoja Slovenije in usklajevanjem regionalnih razvojnih programov.

K 7. ČLENU

Novela zakona v 10.a členu predvideva zgolj dva organa odločanja za načrtovanje in izvajanje politike na ravni razvojne in kohezijske regije. Organ na ravni razvojne regije je regijski svet razvojne regije, organ na ravni kohezijske regije za izvajanje evropske kohezijske politike in drugih razvojnih nalog regij, ki so povezane v kohezijsko regijo, pa je razvojni svet kohezijske regije. V okviru regijskega

sveta bo deloval razvojni svet, opredeljen v 12. členu ZSRR-2, v katerega so vključeni vsi deležniki na ravni regije.

K 8. ČLENU

Umanjkanje institucionalne srednje ravni med državo in občinami otežuje oblikovanje systemske organizacije regionalne ravni. Zato je treba okrepiti institucionalne zmogljivosti razvojnih regij, ki so oprte na statistične regije. Regije so tiste, ki se morajo ukvarjati z zadevami širšega pomena, ki presegajo naloge in zmogljivosti občin, ter se kot takšne usklajujejo z državo. Za usklajevanje razvojnih interesov ter uresničevanje pristojnosti načrtovanja in izvajanja regionalne politike na regionalni ravni se oblikuje regijski svet. Regijski svet sestavljajo župani občin v regiji, ki jih izvolijo prebivalci v regiji, kar jim daje legitimnost predstavljanja v obdobju opravljanja funkcije župana. V skladu z 12. členom bo v okviru regijskega sveta deloval razvojni svet, ki temelji na načelu partnerstva med lokalnimi skupnostmi, združenji gospodarstva, nevladnim sektorjem, predstavniki znanosti, sindikatov ter predstavniki avtohtonih narodnih skupnosti in romske skupnosti.

Regijski svet bo odločal o najpomembnejših vsebinah, ki se nanašajo na razvoj regije. Regijski svet bo tako pristojen za sprejemanje regionalnega razvojnega programa, regionalnega prostorskega prostorskega plana, regionalne celostne prometne strategije na ravni prometne ali problemske regije in akcijskega načrta prilagajanja podnebnim spremembam. Sodeloval bo v teritorialnem dialogu za razvoj regije, spremljal izvajanje regionalnega razvojnega programa regije in sodeloval z regijami drugih držav.

Nadalje člen ureja konstituiranje, delovanje in način odločanja regijskega sveta.

K 9. ČLENU

Razvojni svet regije kot telo regijskega sveta ima uravnoteženo sestavo deležnikov na regijski ravni, ki vključuje predstavnike gospodarstva (gospodarstva, obrtništva, kmetijstva, združenja delodajalcev), predstavnike nevladnih organizacij in predstavnike znanosti. Uravnoteženost se zagotavlja z zahtevo, da je število članov vseh sektorjev enako. Poleg tega je v svetu en predstavnik sindikatov. Na območjih, kjer živijo predstavniki avtohtone italijanske ali madžarske skupnosti oziroma avtohtono naseljeno romsko skupnost, se v svet imenujejo tudi njihovi predstavniki.

Razvojni svet sodeluje pri sprejemanju odločitev, ki vplivajo na razvoj regije, ter daje soglasja oziroma predhodna mnenja k pomembnejšim strateškim dokumentom ter pobude in predloge s področja regionalnega razvoja.

Člen ureja sestavo, pristojnosti, imenovanje članov, mandat članov in sklic konstitutivne seje razvojnega sveta.

K 10. ČLENU

Regionalni razvojni program (RPP) je razvojni dokument na ravni regije, pripravljen v skladu z načelom partnerstva in skladen z dokumenti regionalne politike iz novega 5. člena ZSRR. Sestavljen je iz strateškega in izvedbenega dela. Strateški del regionalnega razvojnega programa opredeli ključna področja vlaganj za doseganje razvojnih ciljev regije ob upoštevanju endogenih razvojnih potencialov v regiji za obdobje veljavnosti strategije regionalnega razvoja Slovenije.

Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa za obdobje večletnega finančnega okvirja opredeljuje regijske projekte in regijske ukrepe, ki so skladni s strateškim delom regijskega razvojnega programa in z akcijskim programom strategije regionalnega razvoja Slovenije.

Pristojna regionalna razvojna agencija v regiji izvede izbor regijskih projektov in regijskih ukrepov za umestitev v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa na transparenten in konkurenčen

način v skladu s strateškim delom regionalnega razvojnega programa in akcijskim programom strategije regionalnega razvoja Slovenije. Pri izboru regijskih projektov in regijskih ukrepov za uvrstitve v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa mora upoštevati najmanj splošne pogoje in merila določena v novem 13. členu zakona. Izvedbeni del sprejme razvojni svet po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za regionalni razvoj, in ostalih ministrstev, v katerih pristojnosti spadajo ukrepi in programi. Soglasje pristojnih ministrstev je vezano na regijske projekte in regijske ukrepe, ki spadajo v njihovo pristojnost. V postopku izdaje predhodnih soglasij pristojna ministrstva upoštevajo področne predpise, ob upoštevanju pogojev in meril spremenjenega 13. člena zakona in akcijskega načrta.

Splošna ugotovitev revizijskega poročila je, da vloga regionalnih razvojnih programov ni povsem jasna, predvsem v smislu, ali naj program za ukrepe in projekte vsebuje tudi realno opredeljen način izvedbe in finančne vire. Nejasnost vloge regionalnih razvojnih programov izhaja tudi iz določb ZSRR-2, ki razen dogovorov za razvoj regij ne predvideva drugih oblik uresničevanja. Zakon tako na novo opredeljuje različne oblike uresničevanja, in sicer na način, da je izvedbeni del regionalnega razvojnega programa podlaga za neposredno sklenitev pogodbe, neposredno potrditev operacije, za javni poziv ali za javni razpis.

Regijski projekt, kot razvojni projekt, je namenjen celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije in izkazuje razvojni učinek na celotno regijo ali večji del regije. V izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa potrjeni regijski projekti, ki so skladni s področno zakonodajo, se sklene neposredna pogodba o sofinanciranju oziroma se neposredno potrdi operacija. Upravičenci po sprejetem izvedbenem delu lahko podajo vlogo za sklenitev pogodbe oziroma neposredno potrditev operacije.

Regijski ukrepi, ki so potrjeni v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, so podlaga za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva, ki ga za območje razvojne regije izvede pristojno ministrstvo, negova izvajalska agencija ali pristojna regionalna razvojna agencija.

Za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva se uporablja postopek določen s predpisi s področja javnih financ, razen če področna zakonodaja določa drugače, kot to urejajo na primer predpisi s področja kulture, gospodarstva, rokodelstva.

Na javnih razpisih in javnih pozivih lahko s projekti konkurirajo pravne in fizične osebe, skladno z besedilom javnega razpisa ali javnega poziva, ki opravljajo dejavnost ali jo razširjajo na območju razvojne regije in katerih projekti izkazujejo učinek na razvoj celotne regije ali večjega dela regije. Pri izboru se morajo poleg pogojev in meril iz novega 13. člena zakona upoštevati tudi materialni predpisi, ki urejajo predmet financiranja.

Kadar javni razpis ali javni poziv izvaja regionalna razvojna agencija, mora le-ta k besedilu javnega razpisa ali javnega poziva, pred njegovo objavo pridobiti soglasje pristojnega ministrstva. Člen določa tudi pravno varstvo v primeru, ko javni razpis ali javni poziv izvaja regionalna razvojna agencija. V tem primeru ima prijavitelj pravico do pritožbe zoper odločitev regionalne razvojne agencije o financiranju. O pritožbi odloča, pristojno ministrstvo. Ureja se nadzor nad namensko porabo proračunskih sredstev, dodeljeni v okviru javnih razpisov in javnih pozivov.

K 11. ČLENU

Sprememba prvega odstavka veljavnega 14. člena zakona se nanaša na črtanje instrumenta »dogovor za razvoj regije«.

Območje, na katerem velja program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, je jasno opredeljeno, in sicer tako, da velja na območjih, na katerih živijo pripadniki avtohtone

madžarske ali italijanske narodne skupnosti. Veljavnost programa je opredeljena, in sicer za obdobje štirih let.

Samoupravne narodne skupnosti so tiste, ki izvajajo program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti. Zato se na ravni zakona uredi javno pooblastilo, s katerim se samoupravnima narodnima skupnostnima dodeli pristojnost za izvajanje ukrepov, opredeljenih v programu, ter dodeljevanje javnih sredstev. Zakon ureja tudi odvzem javnega pooblastila, če samoupravna narodna skupnost ne bi izvajala ukrepov, navedenih v programu.

Določijo se upravičenci do finančnih spodbud, postopek, ki se uporablja za izvedbo javnega razpisa in javnega poziva.

Samoupravna narodna skupnost je upravičena do financiranja ukrepov na podlagi programa in neposredno sklenjene pogodbe. O financiranju projektov občinskih samoupravnih skupnosti odloča najvišji organ samoupravne narodne skupnosti, ki potrdi projekte, ki bodo financirani v okviru programa. Kadar se sredstva dodeljujejo drugim pravnim in fizičnim osebam, ki opravljajo dejavnost na območju programa, se projekti izberejo na podlagi javnega razpisa.

Novi šesti odstavek predstavlja pravno podlago za podelitev javnega pooblastila samoupravni narodni skupnosti za izvajanje nalog za razvoj območij avtohtonih narodnih skupnosti (in dodeljevanje finančnih sredstev na njegovi podlagi) s strani ministra. Na potrebo po ustrezni opredelitvi zakonske pravne podlage za izvajanje in financiranje tovrstnih programov samoupravne narodne skupnosti je opozorila tudi Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

K 12. ČLENU

Črta se 15. člen, ki ureja dosedanji dogovor za razvoj regije. Se pa v ta člen umesti oblikovanje sveta za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja kot posvetovalno telo vlade, ki ga sestavljajo ministri oziroma državni sekretarji pristojnih ministrstev, predsednik razvojnega sveta kohezijske regije in predsedniki razvojnih svetov posameznih razvojnih regij. Namen sveta je skrb za doseganje skladnega regionalnega razvoja.

Podrobnejšo sestavo, organizacijo in način opravljanja nalog sveta za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, vlada predpiše s podzakonskim aktom.

K 13. ČLENU

Črtanje 16. člena sledi spremembi 15. člena in brisanju dosedanjega dogovora za razvoj regij.

K 14. ČLENU

18. člen ureja splošne razvojne naloge na regionalni ravni. S spremembo so dodane nove naloge, in sicer spremljanje ključnih kazalnikov in podatkov za razvoj regije, izvajanje nalog prostorskega načrtovanja na regionalni ravni in priprava regionalnih prostorskih planov, promocija regije in spodbujanje investicij v regiji.

K 15. ČLENU

Prvi odstavek 19. člena se dopolni z nekaterimi razvojnimi nalogami, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu. Med njimi so priprava regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam in izvajanje celostnega prometnega načrtovanja in regijski centri mobilnosti, priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regijskih načrtov za izkoriščanje obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije.

Ustrezneje se uredi podelitev pooblastil regionalni razvojni agenciji, sodelujoči instituciji ali drugi razvojni instituciji v regiji, ki je vključena v regijsko razvojno mrežo, za uresničevanje razvojnih prioritet na območju razvojnega regije.

Določi se način izvajanja javnih razpisov in javnih pozivov na ravni razvojne regije, osebe, pristojne za odločanje, in zagotavljanja pravice do pravnega sredstva. Ureja se nadzor nad namensko porabo proračunskih sredstev, dodeljeni v okviru javnih razpisov in javnih pozivov.

K 16. ČLENU

Člen ureja postopek izbora regionalne razvojne agencije in pogoje, ki jih mora izpolnjevati. Bistvena sprememba se nanaša na spremembo pogoja, da je regionalna razvojna agencija pravna oseba v izključni lasti ene ali več občin. Člen ureja delovanje vseh drugih razvojnih institucij v regiji s povezovanjem z nosilno regionalno razvojno agencijo v okviru regijske razvojne mreže in delovanjem v okviru območnega razvojnega partnerstva, če ta v regiji obstaja. Tako kot za nosilne razvojne agencije se tudi za druge razvojne institucije v regiji, ki skupaj z regionalno razvojno agencijo izpolnjujejo pogoje za opravljanje splošnih razvojnih nalog, sprememba člena zahteva, da so to pravne osebe v izključni občinski lasti in ne več v večinski javni lasti. Predlaga se, da se v evidenco RRA pri ministrstvu vpiše izbrana regionalna razvojna agencija in druge sodelujoče institucije v primeru, da na podlagi sklepa razvojnega sveta regije več pravnih oseb opravlja splošne naloge v regiji.

K 17. ČLENU

Sprememba 22. člena je povezana s črtanjem instrumenta »dogovor za razvoj regije«.

K 18. ČLENU

Sprememba 23. člena je povezana s črtanjem instrumenta »dogovor za razvoj regije«. Letno naj bi se zagotovila javna sredstva, ki zajemajo tudi sredstva evropske kohezijske politike v skladu s strategijo regionalnega razvoja Slovenije.

K 19. ČLENU

29. člen trenutno veljavnega zakona ureja brezplačen prenos premoženja za razvojne namene. Gre za posebno ureditev glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države in občin. Namenjeno je vlaganju v premoženje za razvojne namene in izvedbo nujno potrebnih projektov za razvoj regij. Pri izvajanju zakona so se pokazale določene pomanjkljivosti, ki jih bodo predlagane spremembe odpravile.

K 20. ČLENU

Prehodna določba, ki se nanaša na konstituiranje razvojnega sveta kohezijske regije in opravljanje njegovih nalog, določa njegovo ustanovitev najpozneje za obdobje novega večletnega finančnega okvirja EU. Do konstituiranja novega sveta kohezijske regije nalaga opravljanje nalog dosedanjemu razvojnemu svetu kohezijske regije.

V prehodnem obdobju do ustanovitve novega sveta kohezijske regije opravlja naloge sekretariata ministrstvo v skladu z Uredbo o razvojnem svetu kohezijske regije (Uradni list RS, št. 33/13 in 61/16).

K 21. ČLENU

Prehodna določba, ki se nanaša na konstituiranje regijskega sveta in opravljanje njegovih nalog.

K 22. ČLENU

V obdobju programa evropske kohezijske politike 2021–2027 ostanejo v veljavi regionalni razvojni programi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona, sprejemajo pa se lahko tudi njihove spremembe in dopolnitve.

V obdobju do izteka veljavnosti regionalnih razvojnih programov se lahko sklepajo dogovori za razvoj regij.

Sklenjeni dogovori za razvoj regij so podlaga za dodeljevanje regionalne državne pomoči po 31. členu do sprejema izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa po letu 2028.

K 23. ČLENU

S prehodno določbo se v prehodnem obdobju zagotavlja opravljanje splošnih in drugih razvojnih nalog. Opravlja jih RRA ali sodelujoča institucija, ki je na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O; ZSRR-2) z dnem uveljavitve tega zakona vpisana v evidenco RRA pri Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj do izteka programskega obdobja. Pri izpolnjevanju pogojev na letni ravni se ne ugotavlja pogoj izključnega lastništva občin.

K 24. ČLENU

Prehodna določba ureja veljavnost programov spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona. Programi veljajo do njihovega izteka.

K 25. ČLENU

Spremenjen je način sprejetja regionalnih celostnih prometnih strategij z namenom poenotenja odločanja in sprejemanja ključnih strateških dokumentov na regionalni ravni. Tako se način, kot je predviden za regionalni razvojni program in regionalni prostorski plan, predvidi tudi za regionalne celostne prometne strategije.

K 26. členu

Pristojnost sprejemanja na regijskem svetu se uskladi s spremembo organov regije, pristojne za odločanje. Regionalni prostorski plan sprejme regijski svet, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, po potrditvi vlade.

K 27. členu

Prehodna določba določa rok za sprejem izvršilnih predpisov, ki naj bi bili sprejeti v šestih mesecih od uveljavitve zakona. Gre za spremembe in dopolnitve že veljavne Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike in veljavnega Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah.

K 28. členu

Prehodna določba, ki se nanaša na dokumente regionalne politike, določa skrajni rok za sprejem strategije regionalnega razvoja Slovenije, in sicer najkasneje v enem letu od uveljavitve zakona.

K 29. ČLENU

Končna določba, s katero se določa začetek veljavnosti zakona, in sicer petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

(prepis določb veljavnega zakona, ki se s predlogom spreminjajo)

3. člen (izrazi)

- Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:
- »endogena regionalna politika« je del regionalne politike, ki je usmerjen v uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvaja kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor;
- »indeks razvojne ogroženosti« je relativni kazalec razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi utežitve kazalcev razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti;
- »območno razvojno partnerstvo« je pogodbeno, javno-zasebno interesno sodelovanje razvojnih partnerjev na določenem območju;
- »dogovor za razvoj regije« je dvostranski izvedbeni akt, s katerim se uresničuje regionalni razvojni program tako, da se določijo ključni regijski in sektorski projekti za premagovanje razvojnih ovir ter viri financiranja, pri čemer imajo prednost pri uvrščanju v dogovor projekti za doseganje razvojne specializacije razvojne regije;
- »razvojna specializacija« je med razvojnimi partnerji dogovorjena primerjalna prednost razvojne regije pred drugimi razvojnimi regijami, upoštevajoč razvojne in prostorske potenciale ter globalne priložnosti;
- »razvojni potenciali« vključujejo finančni in fizični kapital v gospodarskem smislu ter okoljski in družbeni kapital; slednji vključuje kategorije človeškega, socialnega in kulturnega kapitala;
- »regijska razvojna mreža« je oblika pogodbenega povezovanja ključnih razvojnih institucij za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije, ob upoštevanju razvojne specializacije razvojne regije;
- »regijski projekt« je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potenciale; od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje;
- »regionalna politika« je strukturna politika, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga;
- »regionalna razvojna agencija« je pravna oseba v večinski javni lasti, ki opravlja splošne razvojne naloge v razvojni regiji;
- »regionalni razvojni program« je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni;
- »sektorski projekt« je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojne prioritete v razvojni regiji;
- »teritorialni razvojni dialog« je način razreševanja razvojnih problemov in usklajevanja razvojnih odločitev, ki poteka med različnimi teritorialnimi ravni.

5. člen

(programsko obdobje in dokumenti regionalne politike)

(1) Programsko obdobje za izvajanje regionalne politike je enako obdobju vsakokratne finančne perspektive Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), kot je določeno s strategijo razvoja Slovenije in zakonodajo EU.

(2) Regionalna politika se načrtuje z naslednjimi medsebojno usklajenimi dokumenti:

- strategija razvoja Slovenije,
- državni strateški prostorski akt,
- program državnih razvojnih prioritet in investicij,
- programski dokumenti na mednarodni in državni ravni,
- regionalni in območni razvojni programi ter
- dogovori za razvoj regij.

6. člen

(razvojna regija)

(1) Temeljna funkcionalna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja je razvojna regija (v nadaljnjem besedilu: regija), ki jo v enovito zaključeno prostorsko celoto združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni sistemi ter na kateri je mogoče zagotoviti interesno sodelovanje razvojnih partnerjev.

(2) Regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve Republike Slovenije, določene z Uredbo Komisije (EU) št. 1319/2013 z dne 9. decembra 2013 o spremembi prilog k Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L št. 342 z dne 18. decembra 2013, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1319/2013/EU).

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko najmanj eno leto pred začetkom novega programskega obdobja mejna občina v regiji prestopi v sosednjo regijo, če s tem soglaša večina občin z večino prebivalstva regije, v katero občina prestopa. Za prestop mejne občine čez mejo kohezijske regije, ki se lahko opravi najmanj štiri leta pred začetkom programskega obdobja, je poleg soglasja večine občin z večino prebivalstva sosednje regije, v katero občina prestopa, potrebno tudi soglasje ministra, pristojnega za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: minister).

6.a člen (kohezijska regija)

(1) Za izvajanje kohezijske politike EU in opravljanje drugih skupnih nalog, povezanih z razvojem, ki jih sporazumno določijo občine in država, se razvojne regije povezujejo v kohezijske regije.

(2) Kohezijske regije se ujemajo z enotami na ravni NUTS 2, te pa so določene v Uredbi 1319/2013/EU.

(3) Organ odločanja kohezijske regije je razvojni svet kohezijske regije.

(4) Vsaka regija v kohezijski regiji ima v razvojnem svetu kohezijske regije pet predstavnikov, ki jih imenuje svet regije iz 10.a člena tega zakona.

(5) Razvojni svet kohezijske regije sodeluje pri sprejemanju odločitev in daje predhodno soglasje o vsebini in izvajanju programov EU, ki vplivajo na razvoj kohezijske regije ter opravlja druge naloge, povezane z razvojem, ki jih sporazumno določijo občine in država. Strokovne in administrativno-tehnične naloge za razvojni svet kohezijske regije opravlja državni organ, pristojen za regionalno politiko.

(6) Vlada z uredbo določi način delovanja razvojnega sveta kohezijske regije.

7. člen (določanje strategije)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) s strategijo razvoja Slovenije in strategijo prostorskega razvoja Slovenije določi cilje in usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov.

(2) S programom državnih razvojnih prioritet in investicij vlada podrobneje opredeli, z vidika spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, programe in instrumente regionalne politike.

9. člen (državni organ, pristojen za regionalno politiko)

Državni organ, pristojen za regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), je pristojen za opravljanje naslednjih strokovnih in upravnih nalog na področju regionalnega razvoja:

- skrb za izvajanje tega zakona in zagotavljanje strokovne pomoči regionalnim razvojnim agencijam (v nadaljnjem besedilu: RRA),
- vodenje regionalne politike,
- usklajevanje predlogov dogovorov za razvoj posameznih regij, predlaganje odločitev vladi iz njene pristojnosti in vodenje teritorialnega razvojnega dialoga,
- dodeljevanje finančnih spodbud v okviru izvajanja programov spodbujanja skladnega regionalnega razvoja s svojega delovnega področja,
- vodenje evidence RRA,
- zagotavljanje raziskovalnih podlag na področju regionalnega razvoja in skrb za prenos dobrih praks,
- priprava predlogov odločitev, ki jih vlada sprejema za uresničevanje ustanoviteljskih pravic Republike Slovenije v javnem skladu, namenjenem spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in razvoja podeželja,
- obdelava podatkov o državnih razvojnih spodbudah v regijah in vzpostavitev ter vzdrževanje informacijskega sistema za regionalni razvoj,
- opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom.

10.a člen (organi odločanja)

Razvojne odločitve na ravni regije in kohezijske regije sprejemajo:

- razvojni svet regije,
- svet regije, in
- razvojni svet kohezijske regije.

11. člen (razvojni svet regije)

(1) Razvojni svet regije (v nadaljnjem besedilu: svet) je organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v regiji.

(2) Člani sveta so:

- predstavniki občin,
- predstavniki gospodarskih, obrtnih in drugih zbornic ter združenj s področja gospodarstva v regiji (v nadaljnjem besedilu: predstavniki gospodarstva) in
- predstavniki nevladnih organizacij v regiji.

Število predstavnikov občin v svetu mora biti enako številu predstavnikov gospodarstva. Število predstavnikov nevladnih organizacij ne sme biti večje od polovice in ne manjše od četrte četrtine števila predstavnikov občin. Število članov sveta in sestavo določi svet regije z dvotretjinsko večino vseh članov. Vsakemu območju upravne enote v regiji je treba zagotoviti najmanj enega člana sveta. Kandidate za predstavnike občin predlaga občinski svet izmed izvoljenih občinskih funkcionarjev. Kandidate za predstavnike gospodarstva in nevladnih organizacij predlagajo njihovi organi oziroma organi zbornic in nevladnih organizacij, ki imajo sedež v regiji. Glasuje se za skupno listo, ki jo predlaga svet regije in je potrjena, če je zanjo glasovala večina občinskih svetov, ki predstavljajo večino prebivalcev vseh občin v regiji. Mandat sveta je enak programskemu obdobju. Člana sveta, ki med mandatom preneha izpolnjevati pogoje za imenovanje v svet po tem zakonu, svet zamenja, ko zamenjavo predlaga organ, ki je člana predlagal. Mandat nadomestnega člana traja od sprejema sklepa do izteka mandata sveta.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka imenuje območno razvojno partnerstvo v regiji, v kateri je oblikovano, in narodna skupnost v regiji, v kateri živi, po enega dodatnega predstavnika v svet.

(4) Svet se konstituira na prvi seji, na kateri je navzočih več kot polovica članov sveta.

(5) Člani sveta na prvi seji izmed sebe izvolijo predsednika, ki predstavlja in zastopa svet.

12. člen **(naloge in delo sveta)**

(1) Svet ima naslednje naloge:

- vodi in usmerja pripravo regionalnega razvojnega programa in ga sprejme,
- na področju regionalnega razvoja sodeluje z regijami drugih držav,
- sklepa dogovore za razvoj regije,
- sodeluje v teritorialnem razvojnem dialogu,
- spremlja izvajanje regionalnega razvojnega programa in dogovorov za razvoj regije in
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom.

(2) Svet sprejema odločitve na seji z večino glasov navzočih članov. Glasovi predstavnikov občin v svetu se štejejo dvojno. Svet veljavno odloča, če je na seji navzoča večina vseh članov sveta in večina članov sveta, predstavnikov občin.

(3) Odločitev sveta o regionalnem razvojnem programu in dogovoru za razvoj regije mora naknadno potrditi svet regije, ki ga sestavljajo vsi župani v regiji in predsednik sveta samoupravne narodne skupnosti v regiji, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost. Delo sveta regije ureja poslovnik, ki ga sprejme svet regije z dvotretjinsko večino.

(4) Na sejo sveta se vabi predstavnik ministrstva, ki nima pravice glasovanja.

(5) Za pripravo predlogov odločitev v postopku priprave in izvajanja regionalnega razvojnega programa na prioriteth področjih razvoja v regiji imenuje svet odbore, ki jih sestavljajo predstavniki regijske razvojne mreže, zunanji strokovnjaki, predstavniki občin, izpostav državnih organov in drugih institucij, ki delujejo v regiji in so pomembne za njen razvoj. Odbore sveta vodi RRA.

(6) Svet podrobneje uredi organizacijo in način svojega dela s poslovnikom. S poslovnikom se določi tudi način ugotavljanja in preprečevanja nasprotja interesov pri delu in pri odločanju sveta.

13. člen **(regionalni razvojni program)**

(1) Z regionalnim razvojnem programom se uskladijo razvojni cilji v regiji ter določijo instrumenti in ocenijo viri za njihovo uresničevanje.

(2) Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, razvojne cilje in prioritete regije v programskem obdobju ter določitev razvojne specializacije regije. Programski del pa vsebuje programe za spodbujanje razvoja v regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja regionalnega razvojnega programa.

(3) Regionalni razvojni program se sprejme za programsko obdobje iz 5. člena tega zakona in mora biti usklajen s strategijo razvoja Slovenije.

(4) Regionalni razvojni program sprejme svet najpozneje decembra leta pred letom, v katerem se konča prejšnje programsko obdobje.

(5) Vlada z uredbo predpiše minimalno obvezno metodologijo priprave in izvedbe regionalnega razvojnega programa ter določi način spremljanja in vrednotenja njegovih učinkov.

14. člen
(razvoj območij avtohtonih narodnih skupnosti in območij, kjer živi romska skupnost v Republiki Sloveniji)

(1) Pri pripravi regionalnih razvojnih programov, dogovorov za razvoj regij in ukrepov regionalne politike se upoštevajo specifične potrebe za razvoj območij, kjer živijo pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti in romske skupnosti v Republiki Sloveniji. Država lahko samoupravne narodne skupnosti pooblasti za opravljanje določenih nalog s tega področja iz državne pristojnosti.

(2) V državnem proračunu se vsako leto določijo nepovratne finančne spodbude za hitrejši razvoj območij, kjer živi romska skupnost.

(3) V državnem proračunu se vsako leto določijo nepovratne finančne spodbude za ustvarjanje gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti in hitrejši razvoj območij, kjer živita.

(4) Finančne spodbude v državnem proračunu iz prejšnjega odstavka se dodelijo na podlagi programa spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, ki ga za programsko obdobje pripravi narodna skupnost v sodelovanju z RRA, Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti in ministrstvom, pristojnim za regionalni razvoj. Program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti sprejme Vlada.

15. člen
(dogovor za razvoj regije)

(1) Regionalni razvojni program se uresničuje z dogovorom za razvoj regije, ki ga skleneta ministrstvo in svet in velja do izteka obdobja trajanja vključenih projektov ali nadomestitve z novim dogovorom za razvoj regije. Dogovor za razvoj regije podpišeta predsednik sveta in minister.

(2) Pri pripravi dogovora za razvoj regije se upošteva načelo skladnega razvoja vseh območij v regiji.

(3) Dogovor za razvoj regije vključuje regijske projekte in sektorske projekte.

(4) Dogovor za razvoj regije mora upoštevati usmeritve ter javnofinančne in časovne okvire za pripravo programskega proračuna države ter že sprejete proračune države in občin.

(5) Postopek priprave dogovora za razvoj regije se začne po sprejetju regionalnega razvojnega programa s povabilom ministrstva razvojnemu svetu regije za pripravo in podpis dogovora (v nadaljnjem besedilu: povabilo). Na podlagi povabila pripravi RRA osnutek dogovora za razvoj regije, ki vključuje regijske in sektorske projekte ter ga pošlje ministrstvu. Predlog projekta za uvrstitev v dogovor RRA preveri glede izpolnjevanja pogojev in točkuje po merilih. Ministrstvo seznanjeno z osnutkom dogovora pristojna ministrstva ter organizira in vodi usklajevanje med razvojno regijo in pristojnimi ministrstvi, ki se opredelijo o regijskih projektih prek teritorialnega razvojnega dialoga. V okviru teritorialnega razvojnega dialoga pridobi ministrstvo od pristojnih ministrstev predloge dodatnih sektorskih projektov po razvojnih regijah, ki uresničujejo program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na njegovem delovnem področju in tudi pomembno vplivajo na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji. Do predloga sektorskega projekta, ki ga predlaga pristojno ministrstvo, se opredeli razvojni svet regije tako, da opredeli njegov pomen za doseganje ključnih razvojnih ciljev regije in ga vključi oziroma ne vključi v dopolnjen osnutek dogovora za razvoj regije. Regijski in sektorski projekti se uvrščajo v dogovor za razvoj regije s soglasjem razvojnega sveta regije, pristojnega ministra in ministra. Projekti iz dogovora se razvrščajo po prioriteti in izvajajo v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi. Po izvedenem postopku se sredstva lahko dodelijo brez javnega razpisa z neposredno sklenitvijo pogodbe.

16. člen
(razvojno povezovanje regij)

(1) Regije se povezujejo za pripravo in izvajanje medregijskih projektov in skupnih razvojnih programov, ki imajo razvojni učinek na več regij in zahtevajo kritično maso razvojnih potencialov.

(2) Za projekte in programe iz prejšnjega odstavka se sprejme poseben dogovor za razvoj območja več regij, za katerega se smiselno uporabljajo določbe 15. člena tega zakona.

18. člen **(splošne razvojne naloge na regionalni ravni)**

V regiji se opravljajo v javnem interesu naslednje splošne razvojne naloge:

- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji,
- priprava dogovorov za razvoj regije,
- izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov,
- sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, sveta regije, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev,
- obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov,
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja ter
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, kadar jih izvaja sklad.

19. člen **(druge razvojne naloge države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu)**

(1) V regiji se opravljajo v javnem interesu tudi naslednje razvojne naloge države:

- izvajanje regijske finančne sheme,
- izvajanje regijske sheme kadrovskih štipendij,
- dejavnost upravljanja lokalnih akcijskih skupin v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, sofinancirana iz evropskih skladov,
- spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulture inovativnosti,
- promocija regije in spodbujanje investicij v regiji,
- izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva,
- prostorsko planiranje na regionalni ravni in
- druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi pristojnega ministrstva po zakonu, ki določa delovna področja ministrstev, in ob soglasju ministrstva.

(2) Za izvedbo nalog iz prejšnjega odstavka se izvede postopek javnega razpisa, na podlagi katerega pristojni minister podeli javno pooblastilo izbrani pravni osebi, ki izkaže usposobljenost za opravljanje teh nalog, če ni z zakonom, ki ureja posamezno nalogo, določeno drugače. Med merili javnega razpisa se upoštevajo izkušnje in usposobljenost za izvajanje nalog. Pooblaščen pravna oseba se vključi v regijsko razvojno mrežo.

(3) Naloge iz osme alineje prvega odstavka tega člena in izvajalci razvojnih nalog države, ki se v regiji opravljajo v javnem interesu, se objavijo na spletni strani ministrstva.

20. člen **(regionalna razvojna agencija)**

(1) Za opravljanje nalog iz 18. člena tega zakona izbere svet regije RRA za programsko obdobje z javnim razpisom, ki ga vodi občina, iz katere je predsednik sveta regije, razen če svet regije ne določi druge občine, ob upoštevanju pogojev iz tretjega odstavka tega člena in meril, ki dajejo

prednost subjektom z višjim deležem javnega vpliva iz prve alineje tretjega odstavka tega člena, daljšim obdobjem delovanja na področju spodbujanja razvoja in z boljšimi referencami pri pripravi regijskih projektov. Besedilo javnega razpisa pred objavo potrdi svet regije. Občina je upravičena do povračila stroškov vodenja javnega razpisa iz državnega proračuna. Medsebojna razmerja med svetom regije in RRA se določijo s pogodbo.

(2) Kadar RRA na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo iz prvega odstavka 25. člena tega zakona izvaja instrumente programa spodbujanja konkurenčnosti po šestem odstavku 25. člena tega zakona ali po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (Uradni list RS, št. 87/09) daje ministrstvo predhodno soglasje k izbiri RRA.

(3) RRA mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- je pravna oseba z večinskim javnim vplivom na podlagi večinskega deleža vpisanega kapitala ali ustanoviteljskega deleža in z večinskim občinskim vplivom v okviru javnega vpliva (v nadaljnjem besedilu: pravna oseba v večinski javni lasti),
- ima strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da je del regijske razvojne mreže in pokriva območje celotne regije,
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z območnim razvojnim partnerstvom o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če je v regiji oblikovano območno razvojno partnerstvo,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi pravnimi osebami v večinski javni lasti o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če na podlagi sklepa sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji.

(4) RRA se vpiše v evidenco RRA, ki jo vodi ministrstvo.

(5) Kadar več pravnih oseb v večinski javni lasti na podlagi sklepa sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji, lahko skupaj izpolnijo pogoje iz druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena. Naziv RRA uporablja nosilna institucija, odločbe o vpisu v evidenco pa izda ministrstvo za posamezen del vsem sodelujočim institucijam.

(6) Nadzor nad opravljanjem nalog RRA izvajata svet regije in ministrstvo. Ministrstvo opravlja nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela RRA ter izpolnjevanjem pogojev iz tretjega odstavka tega člena. O izsledkih svojih ugotovitev ministrstvo obvesti svet. Če ministrstvo ugotovi, da RRA ne izpolnjuje več pogojev za vpis v evidenco RRA pri ministrstvu ali opravlja naloge v neskladju z zakonom, jo opozori na nepravilnosti in določi rok za njihovo odpravo. Če RRA v določenem roku ne odpravi nepravilnosti, jo ministrstvo izbriše iz evidence RRA. RRA izgubi status RRA z dnem izdaje odločbe o izbrisu iz evidence RRA. Če je RRA izbrisana iz evidence RRA, opravlja do izbire nove RRA naloge podpore pri delovanju sveta in sveta regije ter nujno potrebne naloge s področja regionalnega razvoja občina, katere predstavnik je predsednik sveta regije, razen če svet regije ne določi druge občine. Občina je upravičena do povračila stroškov opravljanja teh nalog iz državnega proračuna.

(7) Izvoljeni funkcionar ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti v organu upravljanja, nadzora ali zastopanja v RRA.

(8) Minister s pravilnikom podrobneje določi način vodenja evidence RRA, minimalne pogoje za opravljanje nalog RRA, obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog, način oblikovanja in delovanja območnega razvojnega partnerstva in regijske razvojne mreže, merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji ter splošne pogoje za opravljanje razvojnih nalog države v regiji.

V. UKREPI ENDOGENE REGIONALNE POLITIKE

22. člen **(ukrepi endogene regionalne politike)**

Ukrepi endogene regionalne politike so:

- sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij,
- dodatni ukrepi za obmejna problemska območja,
- dodatni začasni ukrepi razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo,
- prenos državnega premoženja v razvojne namene,
- nujni ukrepi regionalne politike,
- drugi ukrepi, ki se določijo z zakonom, državnim proračunom ter poslovnim in finančnim načrtom sklada.

23. člen

(sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij)

(1) Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij se zagotovijo z državnim proračunom v skladu z javno finančnimi zmožnostmi in dogovorjenimi prioritetami v finančnih načrtih pristojnih ministrstev.

(2) Pri zagotavljanju skupnega obsega sredstev za sofinanciranje regijskih projektov v posamezni regiji se upoštevajo upravičenost v okviru razvojnih politik, število prebivalstva in stopnja razvitosti regije.

(3) Minister določi s pravilnikom za programsko obdobje seznam regij, razvrščenih po stopnji razvitosti. Pri tem razvrščanju se uporablja indeks njihove razvojne ogroženosti.

29. člen

(prenos državnega premoženja v razvojne namene)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države in občin, se lahko premoženje in nepremičnine države (v nadaljnjem besedilu: premoženje) s pogodbo brezplačno prenese v last občinam in javnim skladom, katerih ustanovitelj je občina, z namenom uporabe tega premoženja v razvojne namene.

(2) Ministrstvo začne postopek brezplačnega prenosa premoženja občinam in javnim skladom (v nadaljnjem besedilu: prenos) na pobudo prejemnika, regionalne razvojne agencije, državnega organa, ki upravlja premoženje ali na lastno pobudo. V postopku prenosa ministrstvo preveri, ali bo premoženje uporabljeno v razvojne namene, ali upravljavec in prejemnik premoženja soglašata s prenosom ter ali je izpolnjen kriterij:

- da bo prenos prispeval k ohranjanju ali ustvarjanju novih delovnih mest ali
- da obstaja drug ugoden merljiv učinek prenosa na izboljšanje stanja okolja ali oskrbo prebivalstva ali gospodarstva občine z razvojno infrastrukturo.

(3) Premoženje, ki je predmet prenosa, se prenese po ocenjeni vrednosti. Naročnik cenitve je upravljavec premoženja, stroške cenitve pa krije občina. Cenitev premoženja se ne opravi, če upravljavec premoženja iskustveno oceni, da je vrednost premoženja nižja od 5.000 eurov.

(4) Pogodba o prenosu mora vsebovati:

- natančen opis premoženja, ki se prenaša,
- navedbo občine, na katero se premoženje prenese,
- navedbo, da gre za brezplačen prenos,
- vrednost premoženja, ki je predmet prenosa,
- navedbo namena prenosa,
- natančen opis razvojnih namenov, v katere se vlaga premoženje, z dinamiko izvajanja,
- opis, kako bo preneseno premoženje uporabljeno,

- obveznost prejemnika, da na zahtevo ministrstva poroča o uporabi premoženja,
- klavzulo, da celotne stroške sklenitve pogodbe nosi občina,
- določbo o obligacijsko pravni prepovedi odsvojitve nepremičnine vsaj za pet let z ustrezno pogodbeno kaznijo za primer kršitve,
- intabulacijsko klavzulo,
- zemljiškoknjižno dovolilo, s katerim si Republika Slovenija ob kršitvi pogodbe izgovori odkupno pravico, na podlagi katere lahko zahteva povratno prodajo nepremičnine za ceno, ki ne presega vlaganja v to nepremičnino, zmanjšano za amortizacijo.

(5) Na predlog ministrstva sprejme vlada sklep o prenosu in potrdi besedilo pogodbe o prenosu.

(6) Postopek prenosa se konča z vpisom novo nastalega premoženjskega stanja v ustrezne uradne evidence ali registre ali pa z odločitvijo, da se ustavi.

(7) Postopek prenosa se s sklepom ministra ustavi, če niso izpolnjeni pogoji iz drugega in petega odstavka tega člena.

(8) Za nadzor in spremljanje izvajanja določil pogodbe o prenosu je odgovorno ministrstvo.

(9) Ministrstvo vzpostavi in vodi evidenco o opravljenih prenosih ter o tem poroča vladi.

Zakon o celostnem prometnem načrtovanju (ZCPN, Uradni list RS, št. 130/22 in 22/25):

19. člen (regionalna celostna prometna strategija)

(1) RCPS je sedemletni strateški razvojni dokument prometne ali problemske regije (v nadaljnjem besedilu: regija) o usmerjanju razvoja in upravljanju prometa na njenem območju.

(2) Z RCPS se država in občine na območju regije dogovorijo in uskladijo o ciljih in prednostnih nalogah razvoja prometa v posamezni regiji.

(3) Poleg splošnih zahtev iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona RCPS vsebuje predvsem naslednje vsebine:

usklajeni načrt povezovanja občinskih projektov s področja prometa, ki za učinkovito izvajanje potrebujejo regijski pristop,
akcijski načrt,
povezavo z regionalnim prostorskim planom,
medsebojno usklajevanje različnih prometnih načinov in dajanje prednosti večmodalnosti,
razvoj prometne infrastrukture regionalnega pomena,
razvoj infrastrukture za alternativna goriva v prometu regionalnega pomena,
upravljanje prometa na ravni regije,
opredelitev vloge javnega potniškega prometa in kolesarjenja,
povezave prometnega sistema regije s sosednjimi regijami,
opredelitev ukrepov države in občin za doseganje skupnih ciljev.

(4) Usmeritve in odločitve se prednostno podajo glede na pomembne razvojne možnosti ali prometne težave v regiji. V skladu z dogovorom med državo in občinami se v RCPS določijo regijski projekti, ki se sofinancirajo iz državnega proračuna v skladu z javnofinančnimi zmožnostmi in dogovorjenimi prednostnimi nalogami v finančnem načrtu ministrstva.

(5) RCPS sprejmejo občine v soglasju z ministrom.

(6) Pri pripravi regionalnih razvojnih programov za območja razvojnih regij, ki se sprejmejo na podlagi predpisa, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, ter regionalni prostorski plani, ki se sprejemajo na podlagi predpisov o urejanju prostora, se smiselno upoštevajo usmeritve iz RCPS, ki posegajo na območja razvojnih regij.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3, Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24 in 25/25 – odl. US):

78. člen

(priprava in sprejetje regionalnega prostorskega plana)

(1) Priprava regionalnega prostorskega plana se začne, ko se država in vse občine v razvojni regiji po posvetovanjih z javnostjo dogovorijo in uskladijo o njegovi okvirni vsebini, postopku priprave in načinu sodelovanja z udeleženci pri urejanju prostora (v nadaljnjem besedilu: izhodišča za pripravo regionalnega prostorskega plana) in sosednjimi razvojnimi regijami. Izhodišča za pripravo regionalnega prostorskega plana se objavijo v prostorskem informacijskem sistemu.

(2) Osnutek regionalnega prostorskega plana in osnutek okoljskega poročila se pripravita na strokovnih podlagah, ki jih zagotovijo tudi nosilci urejanja prostora za svoje področje pristojnosti tako, da omogočajo predstavitev razvojnih in varstvenih interesov za razvojno regijo in sosednja območja.

(3) Osnutek regionalnega prostorskega plana in osnutek okoljskega poročila se objavita v prostorskem informacijskem sistemu za najmanj 60 dni. V tem roku ima javnost možnost predložiti predloge in pripombe, do katerih se pripravljavec opredeli in jih ustrezno obravnava. Pripravljavec v času javne objave izvede javni posvet. Svoja mnenja o osnutku izdajo tudi nosilci urejanja prostora, v katerih ugotavljajo skladnost osnutka s predpisi in razvojnimi dokumenti iz svoje pristojnosti ter strokovnimi podlagami, ki so jih zagotovili v tem postopku.

(4) Na podlagi pridobljenih predlogov in pripomb javnosti ter mnenj nosilcev urejanja prostora iz prejšnjega odstavka se pripravita predlog regionalnega prostorskega plana in predlog okoljskega poročila. Pripravljavec pridobi odločitev iz četrtega odstavka 69. člena tega zakona.

(5) Regionalni prostorski plan sprejme razvojni svet regije, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, po potrditvi vlade in sveta regije, določenega v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

Novela ZUreP v državnozborski obravnavi ne vpliva na vsebino petega odstavka 78. člena ZUrep:

26. člen

V 78. členu se v petem odstavku za piko na koncu stavka doda besedilo »Regionalni prostorski plan se objavi v Uradnem listu RS.«.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

Priloga 1: OSNUTEK

Na podlagi 13. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljevanju ZSRR-2) Vlada Republike Slovenije izdaja

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

Prvi člen Uredbe o Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike se spremeni tako, da se glasi:

“Ta uredba predpisuje podrobnejši postopek, strukturo in metodologijo priprave, način izvajanja regionalnega razvojnega programa, način spremljanja in vrednotenja programa v regiji ter izvajanje drugih ukrepov endogene regionalne politike.”

2. člen

Naslov II. poglavja se spremeni tako, da se glasi

“II. SOFINANCIRANJE REGIJSKIH PROJEKTOV V SKLADU Z IZVEDBENIM DELOM REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA”

3. člen

Drugi člen Uredbe se spremeni tako, da se glasi:

“(izvedbeni del regionalnega razvojnega programa)”

(1) Za regijo pristojna regionalna razvojna agencija pripravi predlog izbranih regijskih projektov in regijskih ukrepov za umestitev v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa. Izbor izvede na transparenten in konkurenčen način v skladu s strateškim delom regionalnega razvojnega programa in akcijskim programom.”

(2) Postopek priprave izvedbenega dela RRP začne ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj po sprejetju strategije regionalnega razvoja Slovenije s povabilom regijam k začetku teritorialnega dialoga za razvoj regije, na podlagi katerega sprejme akcijski program strategije regionalnega razvoja Slovenije za obdobje večletnega finančnega okvirja.”

4. člen

Drugi a člen Uredbe se spremeni tako, da se glasi:

“(vsebinska izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa)”

(1) Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa v skladu z akcijskim programom opredeljuje regijske projekte in regijske ukrepe.

(2) Regijski projekt je razvojni projekt, ki temelji na izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potenciale. Regijski projekti so namenjeni celovitem reševanju določene problematike v razvojni regiji in razvojnem učinku na celotno regijo ali večji del regije. Za regijske projekte potrjene v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa in, ki so skladni s področno zakonodajo, se sklene neposredna pogodba o sofinanciranju oziroma se neposredno potrdi operacija. Upravičenci do sredstev so pravne osebe javnega prava.

(3) Regijski ukrep je razvojni ukrep, ki temelji na akcijskem programu strategije regionalnega razvoja Slovenije in izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa. Regijski ukrep mora izkazovati razvojni učinek na celotno regijo ali večji del regije in mora biti skladen s področno zakonodajo. Regijski ukrepi, ki so potrjeni v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, so podlaga za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva, ki ga za območje razvojne regije izvede pristojno ministrstvo ali pristojna regionalna razvojna agencija. Sredstva se lahko dodelijo pravnim in fizičnim osebam, ki opravljajo dejavnost na območju razvojne regije.

(4) V izvedbeni del regionalnega razvojnega programa se lahko uvrstijo sektorski projekti pristojnega ministrstva, ki temeljijo na akcijskem programu.

(5) Sektorski projekt je razvojni projekt, s katerim se uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na njegovem delovnem področju in ciljev strategije regionalnega razvoja Slovenije ter pomembno vpliva na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji. Za sektorske projekte, ki so potrjene v akcijskem programu in so skladni s področno zakonodajo, se sklene neposredna pogodba o sofinanciranju oziroma se neposredno potrdi operacija. Upravičenci do sredstev so pravne osebe javnega prava.

5. člen

Tretji člen Uredbe se spremeni tako, da se glasi:

“(splošni pogoji za uvrščanje regijskih projektov v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa)”

(1) V izvedbeni del regionalnega razvojnega programa se lahko umestijo regijski projekti in regijski ukrepi, ki izpolnjujejo najmanj naslednje splošne pogoje:

10. skladni so z akcijskim programom strategije regionalnega razvoja Slovenije in strateškim delom regionalnega razvojnega programa,
11. skladni so z dokumenti regionalne politike iz 5. Člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
12. skladni so s strateško-razvojnimi dokumenti pristojnih ministrstev,
13. izkazujejo razvojni vpliv na celotno regijo ali del regije (kar se primeroma utemeljuje z območnim razvojnim programom, območnimi razvojnimi partnerstvi, geografsko pokritostjo območja, ki ga projekt obsega, vključenimi občinami ali številom prebivalstva),
14. izkazujejo merljivost učinkov in rezultatov,
15. izkazujejo pripravljenost in izvedljivost v načrtovanem časovnem obdobju in

16. pogoje, ki jih ureja področna zakonodaja,
17. upoštevajo razvojno specializacijo in prioritete regije in
18. za vsebine, ki se sofinancirajo iz sredstev evropske kohezijske politike, se upoštevajo tudi merila za izbor operacij v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji in zasledovanje veljavnih kazalnikov in ciljev.

(2)Povabilo lahko vsebuje posebne pogoje za umestitev sektorskih projektov.«

6. člen

Četrty člen Uredbe se sprememni tako, da se glasi:

“(merila za uvrščanje regijskih projektov v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa)”

(1)Pri izboru regijskih projektov za uvrstitev v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa in v postopku izbora projektov na podlagi regijskih ukrepov, se morajo upoštevati naslednja splošna merila:

11. pozitiven učinek na gospodarsko rast, krepitev razvojne specializacije in konkurenčnost regije,
12. pozitiven učinek na dvig kakovosti življenja in razvoj človeškega potenciala,
13. pozitiven vpliv na okolje ob upoštevanju zelenega prehoda,
14. izboljšanje mobilnosti in regionalne povezljivosti,
15. sinergijski učinek in komplementarnost z drugimi projekti,
16. sodelovanje znotraj regij in med regijami,
17. skladen prostorski razvoj regij,
18. trajnostni učinek projekta glede na vložena finančna sredstva,
19. specifična merila z upoštevanjem skladnega regionalnega razvoja razvojnih specializacij in prioritet regije,
20. za vsebine, ki se sofinancirajo iz sredstev evropske kohezijske politike, se upoštevajo tudi merila za izbor operacij v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji in zasledovanje veljavnih kazalnikov in ciljev.

(2)Povabilo lahko vsebuje posebna merila za izbor sektorskih projektov.«

7. člen

Peti člen Uredbe se sprememni tako, da se glasi:

“(priprava izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa)”

(1)Na podlagi povabila RRA pripravi osnutek izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa, ki vključuje regijske projekte, regijske ukrepe in sektorske projekte.

(2)RRA pred uvrstitvijo projektov in regijskih ukrepov preveri izpolnjevanje pogojev in izvede točkovanje po merilih iz prejšnjega člena.

(3)Ministrstvo preveri formalno popolnost osnutka in predloge posreduje v vsebinski pregled pristojnim ministrstvu. Ta podajo mnenje oziroma soglasje k predlaganim regijskim projektom oziroma se do njih opredelijo v okviru teritorialnega dialoga.

(4)Izvedbeni del regionalnega razvojnega programa za obdobje večletnega finančnega okvira sprejme regijski svet najkasneje v devetih mesecih po sprejetju akcijskega programa. Pred

sprejetjem izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa mora regijski svet pridobiti soglasje ministrstva, ki zajema predhodna soglasja pristojnih ministrstev z njihovega področja dela.”

8. člen

Peti a člen Uredbe se sprememni tako, da se glasi:

“(dopolnitve in spremembe izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa)”

(1) V času veljavnosti regionalnega razvojnega programa lahko regijski svet spremeni ali dopolni izvedbeni del regionalnega razvojnega programa. Za spremembe in dopolitve se smiselno uporablja postopek kot velja za sprejetje.

(2) Dopolnitev in sprememba pomeni:

- vključitev novega projekta
- izključitev obstoječega projekta
- bistvena sprememba obstoječega projekta (večje odstopanje finančne vrednosti, sprememba nosilca ali partnerja, sprememba namena ali cilja).«

9. člen

Peti b člen Uredbe se sprememni tako, da se glasi:

“(izvajanje in spremljanje izvajanja projektov iz izvedbenega dela regionalnega razvojnega programa)”

(1) Ministrstva, pristojna za izvajanje projektov, posredujejo podatke o izvajanju projektov ministrstvu.

(2) Upravičenci do podpore posredujejo pristojni RRA odločitev o podpori, pogodbo o sofinanciranju in poročilo o izvedenem projektu. RRA spremlja izvajanje dogovora in poroča ministrstvu.

(3) V informacijskem sistemu ministrstva se zagotovi možnost spremljanja izvajanja regionalnih projektov, ki so financirani iz sredstev evropske kohezijske politike. Za vsak projekt se poleg ostalih podatkov navede tudi podatek o umestitvi projekta v izvedbeni del regionalnega razvojnega programa glede na statistično klasifikacijsko teritorialno enoto NUTS 2 in NUTS 3, v kateri se projekt izvaja. Dostop do teh podatkov o projektih DRR na ravni posameznega projekta se zagotovi ministrstvu in pristojni RRA.

(4) Če projekt DRR ni del evropske kohezijske politike oziroma podatki o njegovem izvajanju niso dostopni v ustreznem informacijskem sistemu, nosilec projekta četrtletno poroča RRA o poteku izvedbe in realizaciji.

Regijski ukrepi, ki so potrjeni v izvedbenem delu regionalnega razvojnega programa, so podlaga za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva, ki ga za območje razvojne regije izvede pristojno ministrstvo ali pristojna regionalna razvojna agencija. Sredstva se lahko dodelijo pravnim in fizičnim osebam, ki opravljajo dejavnost na območju razvojne regije.

Za izvedbo javnega razpisa ali javnega poziva se uporablja postopek določen s predpisi s področja javnih financ, razen če področna zakonodaja določa drugače. Pristojno ministrstvo

oziroma regionalna razvojna agencija mora pri pripravi javnega razpisa ali javnega poziva in izboru poleg pogojev in meril iz sedmega in odstavka tega člena upoštevati tudi materialne predpise, ki urejajo predmet financiranja. Regionalna razvojna agencija mora k besedilu javnega razpisa ali javnega poziva pred njegovo objavo pridobiti soglasje pristojnega ministrstva. Zoper odločitev regionalne razvojne agencije o financiranju ima prijavitelj na javni razpis ali javni poziv pravico do pritožbe. O pritožbi odloča pristojno ministrstvo.

PREHODNA DOLOČBA

(veljavnost regionalnih razvojnih programov in dogovorov za razvoj regij v prehodnem obdobju)

(3) Regionalni razvojni programi, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo te uredbe, ostanejo v veljavi do izteka obdobja veljavnosti programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027. V tem obdobju se lahko sprejemajo spremembe in dopolnitve regionalnih programov.

(4) Do izteka veljavnosti regionalnih razvojnih programov se lahko sklepajo dogovori za razvoj regij.

Priloga 2: OSNUTEK

Na podlagi 20. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16, 18/23 – ZDU-1O in ____; v nadaljevanju ZSRR-2) minister, pristojen za regionalni razvoj, izdaja

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Uredbe o regionalnih razvojnih agencijah

1. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

- »V regiji se opravljajo v javnem interesu naslednje splošne razvojne naloge:
- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji,
 - izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno zasebnega partnerstva v okviru teh projektov,
 - sodelovanje in strokovna ter administrativna podpora pri delovanju razvojnega sveta regije, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev,
 - obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov,
 - spremljanje in vrednotenje regionalnih razvojnih programov,
 - strokovne in administrativne naloge razvojnega sveta kohezijske regije in stalnega predstavništva pri organih Evropske unije,
 - promocija regije in spodbujanje investicij v regiji,
 - izvajanje nalog prostorskega planiranja na regionalni ravni in priprava regionalnih prostorskih načrtov,
 - spremljanje ključnih kazalnikov in podatkov za razvoj regije ter
 - prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja.«.

- 2. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

- »(1) V regiji se v javnem interesu opravljajo tudi naslednje razvojne naloge države:
- izvajanje regijske finančne sheme,
 - izvajanje regijske sheme kadrovskih štipendij,
 - dejavnost upravljanja lokalnih akcijskih skupin v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, sofinancirana iz evropskih skladov,
 - spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulturno kreativnega sektorja,
 - izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva,
 - upravljanje poslovnih con,
 - priprava regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam,
 - izvajanje celostnega prometnega načrtovanja (regijski centri mobilnosti) in
 - druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi pristojnega ministrstva po zakonu, ki določa delovna področja ministrstev, in ob soglasju ministrstva.

(2) Za izvedbo nalog iz prejšnjega odstavka pristojni minister z odločbo podeli javno pooblastilo regionalni razvojni agenciji ali drugi razvojni instituciji v regiji, ki je vključena v regijsko razvojno mrežo na območju razvojne regije. Postopek izbora za območje razvojne regije izpelje razvojni svet regije ter predlog posreduje pristojnemu ministrstvu. Izbrana pravna oseba mora izpolnjevati usposobljenost, ki jo preveri pristojno ministrstvo pred podelitvijo pooblastila. Ministrstvo z odločbo odvzame javno pooblastilo, če ugotovi, da izbrana pravna oseba ne izpolnjuje več pogoja usposobljenosti oziroma če potrebe po izvajanju naloge prenehajo.«.

- 3. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za opravljanje nalog iz 18. člena razvojni svet regije izbere regionalno razvojno agencijo (v nadaljnjem besedilu: RRA) za obdobje veljavnosti regionalnega razvojnega programa na podlagi javnega razpisa. Ob upoštevanju pogojev iz drugega odstavka tega člena imajo prednost pravni subjekti z višjim deležem javnega vpliva in daljšim obdobjem delovanja na področju spodbujanja regionalnega razvoja ter boljšimi referencami pri pripravi regijskih projektov.

(2) RRA mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- je pravna oseba z večinskim javnim vplivom na podlagi večinskega deleža vpisanega kapitala ali ustanoviteljskega deleža in z večinskim občinskim vplivom v okviru javnega vpliva (v nadaljnjem besedilu: pravna oseba v večinski javni lasti),
- ima strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da je del regijske razvojne mreže in pokriva območje celotne regije,
- predloži strategijo izvajanja splošnih razvojnih nalog v regiji,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z območnim razvojnim partnerstvom o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če je v regiji oblikovano območno razvojno partnerstvo,
- izkaže, da ima sklenjeno pogodbeno razmerje z drugimi pravnimi osebami v večinski javni lasti o razdelitvi splošnih razvojnih nalog v regiji, če na podlagi sklepa sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji.

(3) RRA se za uresničevanje razvojnih prioritet razvojne regije lahko povezuje v regijsko razvojno mrežo. Regijsko razvojno mrežo potrdi razvojni svet regije, oblikuje in vodi pa jo RRA.

(4) Ministrstvo vodi evidenco regionalnih razvojnih agencij (v nadaljevanju: evidenca RRA). V evidenco RRA se vpisujejo naslednji podatki: številka in datum izdaje odločbe o vpisu v evidenco ter podatki o subjektu vpisa (naziv in naslov RRA). V evidenco RRA se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in rojstni podatki zakonitega zastopnika RRA. Vsi podatki, vpisani v evidenco, so javni, razen osebnih podatkov, ki se nanašajo na rojstne podatke in podatke o prebivališču. Ministrstvo lahko osebne podatke obdeluje samo za izvajanje nalog in nadzora v skladu s tem zakonom ter za statistične namene.

(5) Kadar več pravnih oseb v večinski javni lasti na podlagi sklepa razvojnega sveta skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji, lahko skupaj izpolnijo pogoje iz druge in tretje alinee drugega odstavka tega člena. Naziv RRA uporablja nosilna institucija, odločbe o vpisu v evidenco pa izda ministrstvo za posamezen del vsem sodelujočim institucijam v skladu s šestim odstavkom tega člena.

(6) Zahtevke za vpis v evidenco predloži ministrstvu RRA, ki jo je v skladu s prvim odstavkom tega člena izbral razvojni svet regije z javnim razpisom. Zahtevku za vpis predloži vse podatke, s katerimi izkazuje izpolnjevanje pogojev iz drugega odstavka tega člena. Zakoniti zastopnik RRA mora ministrstvo obvestiti o spremembi podatkov, ki se vpisujejo v evidenco, in sicer najkasneje v 15 dneh od nastale spremembe. Obvestilu o spremembi morajo biti priložene listine, na podlagi katerih je sprememba nastala. Minister izda odločbo o vpisu RRA v evidenco.

(7) Nadzor nad opravljanjem nalog RRA izvajata razvojni svet regije in ministrstvo. Ministrstvo opravlja nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela RRA ter izpolnjevanjem pogojev iz drugega odstavka tega člena. Ministrstvo o izsledkih svojih ugotovitev obvesti razvojni svet regije. Če ministrstvo ugotovi, da RRA ne izpolnjuje več pogojev za vpis v evidenco RRA pri ministrstvu ali opravlja naloge v neskladju z zakonom, jo opozori na nepravilnosti in določi rok za njihovo odpravo. Če RRA v določenem roku ne odpravi nepravilnosti, minister izda odločbo o izbrisu iz evidence RRA. RRA izgubi status RRA z dnem izdaje odločbe o izbrisu iz evidence RRA. Če je RRA izbrisana iz evidence RRA, opravlja do izbire nove RRA naloge podpore pri delovanju razvojnega sveta regije ter nujno potrebne naloge s področja regionalnega razvoja.

(8) Izvoljeni funkcionar ne sme biti član RRA oziroma ne sme opravljati dejavnosti v organu upravljanja, nadzora ali zastopanja v RRA.

(9) Minister s pravilnikom podrobneje določi način vodenja evidence RRA, minimalne pogoje za opravljanje nalog RRA, obvezne elemente pogodbe o opravljanju nalog, način oblikovanja in delovanja območnega razvojnega partnerstva in regijske razvojne mreže, merila in normative za financiranje splošnih razvojnih nalog v regiji ter splošne pogoje za opravljanje razvojnih nalog države v regiji.«.

- 4. člen

Črta se drugi odstavek 21. člena.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

—